

КРАЉЕВСКА НОВАСТИ

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИЧКА И ДРУШТВЕНА ПИТАЊА

ВАША БАНКА
СЕДИШТЕ КРАЉЕВО
ФИЛИЈАЛЕ РАШКА
И ЧАЧАК
КАМАТА НА ШТЕД
ЋУ ОД 7,5 — 10%

ГОДИНА XXV

БРОЈ 971.

КРАЉЕВО

7. април 1972.

ЦЕНА 1 ДИНАР

Рукописи се не враћају

У сусрет IV конференцији Савеза комуниста Србије

ДА СЕ ЧУЈЕ РЕЧ РАДНИЧКЕ КЛАСЕ

- ДИСКУСИЈА О ДРУШТВЕНО - ЕКОНОМСКОМ ПОЛОЖАЈУ РАДНИЧКЕ КЛАСЕ.
- РАСПРАВА О ОВИМ ПИТАЊИМА ОРГАНИЗОВАЊЕ СЕ У СВИМ РАДНИМ И ОСТАЛИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УДРУЖЕЊИМА.

Секретаријат Централног комитета Савеза комуниста Србије, организовао је повodom предстојеће Четврте конференције Савеза комуниста Србије прошлог четвртка у Краљеву регионални састанак секретара општинских и међуопштинских комитета Савеза комуниста и делегата за ову конференцију за општине Краљево, Рашка, Врњачка Бања, Нови Пазар, Тутин и Сјеница.

Представници ових општина у оквиру припрема за Четврту конференцију Савеза комуниста разговарали су о тезама Централног комитета Савеза комуниста Србије о друштвеном и економском положају радничке класе. Уводно излагање о овој теми поднео је члан секретаријата Централног комитета Никола Петронић.

Пошто је на почетку истакао да је овај састанак организован ради договора и међусобног информисања око задатака који стоје у припремама Четврте конференције Савеза комуниста Србије, Петронић је истакао да овај договор треба да доприне нешто бржем и ефикаснијем организовању дискусије о тезама. При томе је напоменуо да је током припрема и на самој Конференцији потребно сагледати стварни друштвени и економски положај радничке класе у Социјалистичкој Републици Србији, и прецизирати главне задатке и правце деловања Савеза комуниста Србије на јачању утицаја радничке класе у читавом друштву. То обавезује, како је рекао, све организације Савеза комуниста да критички анализирају развој самоуправљања. За тим је говорио о задацима који предстоје и тезама рекао да оне треба да буду основна за дискусију у припремама Четврте конференције како за њене учеснике — делегате и организацију Савеза комуниста у целини, тако и да послужу као основа за програмирање рада у самим организацијама.

Нагласивши да је Централни комитет формирао радну групу која ће припремити закључке, Никола Петронић је истакао да ће се они темељити на досадашњим са знањима, а затим указао на

потребу дискусије о најзначајнијим питањима радничке класе у индустријским центрима и радним организацијама и удружењима. У том смислу конкретне акције и дискусије у организацијама на плану самоуправљања, привредне стабилизације и реафирмације омогућиће да се искористе за израду материјала и докумената за Четврту конференцију Савеза комуниста Србије.

наглашавајући у дискусији повodom теза Централног комитета, потребу да се шире сагледају друштвено - економски односи у Србији, Петронић је указао на нужност дискусије о тим питањима у радним и осталим организацијама и што активнијем су деловању радничке класе у сагледавању свог друштвено - економског положаја како би се њена реч највише чула и уважавала при утврђивању одлука конференције Савеза комуниста Србије. С обзиром на значај Четврте конференције, рекао је на крају свог излагања Никола Петронић, њени закључци и други документи биће плод заједничког договора и широким дискусијама које се воде у свим организацијама у Србији.

И у дискусији о припремама Четврте конференције Савеза комуниста био је присутан утисак да овај значајан политички скуп дочекујемо водећи рачуна о објективним могућностима и у том правцу говорило се о реалним задацима који ће подстаћи на већи рад и бољу политичку организованост у борби за самоуправне друштвене односе.

Секретар Општинског комитета Савеза комуниста у Краљеву Воја Миленковић говорио је о тезама о друштвено - економском положају радничке класе истакао је да су ова питања сада доминантна и да захтевају одређене акције партијских органа, општинске организације Савеза комуниста у радним и другим самоуправним структурама.

Пошто је истакао да краљевачка општина спада у ред развијених у Србији, Миленковић је подвукао потребу већег утицаја Савеза ко-

муниста на политику општина у оној мери која се захтева од радничке класе. Потом је указао на поједина актуелна питања из радних односа, школовања младих, социјалних разлика и поштовања принципа солидарности.

Радивоје Прибаковић, радник „Магнокрома“, члан сталног дела Републичке конференције Савеза комуниста говорио је о неким примерима кршења закона о радним односима и поставио питање да ли закон о становима одговара овакав какав је интересима радничке класе. Секретар Општинског комитета Савеза комуниста Рашке Станиша Николић дискутовао је о питањима образовања и културе и физичке културе тврдећи да је та област програмски нерегулисана. Он је изнео и нека искуства приликом Рашке која је интегрисана са привредом других подручја указујући на постојеће стагнације, у даљем развоју привреде која је у овом подручју специфична.

Др Жељко Ђуђевић, председник Скупштине општине Сјеница и делегат за IV конференцију Савеза комуниста Србије, залажио се за равноправнији третман неразвијених подручја, а Миломир Петровић, секретар Општинског комитета Савеза комуниста у Новом Пазару изнео је више примера садашње активности организација Савеза комуниста и самоуправних органа у припремама за Четврту конференцију. Махмуд Берлек, секретар Општинског комитета у Тутину говорио је о економским проблемима овог краја, миграцији становништва и повољној политичкој клими у овој општини. Јефто Вучковић, секретар Међуопштин-

ске конференције, у Новом Пазару, истакао је неке мере сарадње великих индустријских целина, постављајући питање да ли регионално груписање доводи и до социјалних разлика.

Иако до почетка Четврте конференције није остало много времена, регионално саветовање секретара општинских и међуопштинских комитета у Краљеву истакао је у први план питање активног учешћа свих организација у њеним припремама, са нагласком да у припремама што активније суделује сама радничка класа усавршавајући свој друштвено - економског положаја. У том смислу сви будући састанци у радним и осталим организацијама, пружиће непроцењиво користан допринос одлукама предстојеће Четврте Конференције Савеза Комуниста Србије.

Б. Ковачевић

За време вакцинасиња

У краљевачкој општини

ВАКЦИНИСАНО 95 ОДСТО ГРАЂАНА

УСПЕШНА ПРЕВЕНТИВНА АКЦИЈА ЗАШТИТЕ СТАНОВНИШТВА ПРОТИВ ВЕЛИКИХ БОГИЊА

У општинском Штабу за заштиту становништва против карантинских болести обавестили су нас да је до другог априла на подручју краљевачке општине вакцинисано 108.867 лица, рачунајући ту и лица која су тренутно боравила или пролазила кроз њу. На вакцинацији становништва дневно је радило преко 30 екипа здравствених радника, тако да је њиховим залагањем успешно завршена централна и основна фаза заштите ста-

новништва. Лекарима је и даље остало у задатку проверавања успеха примљених вакцина и поновно вакцинисање лица код којих се она није „примила“.

Закључно са четвртим априлом распуштена су и оба карантина, на Гочу и у Игтеру средњих школа после шеснаест односно седамнаест дана стрепње да се симптоми вариоле не појаве код лица за која се сумњало да могу бити заражена од ове опаке болести. У међу-

времену два лица су своје вољно напустили карантин, али захваљујући успешности акције краљевачког СУП-а после неколико сати она су била враћена у карантин.

Но сада, када је завршен тзв. други талас епидемије са задовољством се може констатовати да је превентивна борба спроведена у краљевачкој општини заиста била успешна и да на њеној територији није забележен ни један случај обољења од великих богиња.

П. Марковић

Седница Општинског комитета СКС Краљево

Пуна реафирмација принципа реформе

— ИСТАКНУТО ЈЕ У ДИСКУСИЈИ НА ДРУГОЈ СЕДНИЦИ ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА СКС У КРАЉЕВУ, ВОЂЕНА ПОВОДОМ ДОНОШЕЊА ПЛАНА РАДА КОМИТЕТА ЗА ОВУ ГОДИНУ. ● РАДМИЛО НИКОЛАЈЕВИЋ ИСКЉУЧЕН ИЗ САВЕЗА КОМУНИСТА.

У Краљеву је прошлог уторка одржана Друга годишња седница Општинског комитета Савеза комуниста, на којој су паред чланова Комитета присуствовали чланови Председништва, председници комисија Општинске конференције, Савеза комуниста и представници осталих друштвено - политичких организација општине. Расправљало се о плану и методу рада Општинског комитета.

Образложење плана рада поднео је секретар Општинског комитета Војин Миленковић. Том приликом он је указао да ће у средишту активности свих органа и организација Савеза комуниста

бити борба Савеза комуниста за обезбеђење доминантног утицаја радничке класе, за реафирмацију принципа привредне реформе и доследну примену Уставних амандмана. Због тога ће у наредном периоду, како је истакао Миленковић „бити потребно да преиспитамо организованост и рад самоуправних органа и друштвено - политичких организација и са довољно пажње пратићемо и даље развој радних организација. Морам посебно водити рачуна о томе да се потрошња сведе у реалне оквире, да се заустави свака инвестиција за коју није обезбеђено покриће. Неликвидност у при-

вреди је увек веома актуелна. Зато у наредном периоду морамо посветити више пажње у циљу проналажења таквих решења која ће ублажити њене негативне последице.“

Даљим захватима у области интеграције који ће се базирати на економској опривданости и принципима уставне реформе, затим питањима кадрове базе и унапређивања самоуправљања, такође ће бити посвећено довољно пажње у наредном периоду активности општинске организације Савеза комуниста, речено је на овој седници.

Говорећи о методу рада Комитета, Миленковић се залажио за већу отвореност и јавност рада Општинског комитета. Истакао је да ће се у наредном периоду продужити са позитивном праксом до које се по овом питању дошло

у протеклом раду Комитета. И даље ће се неговати пракса да се у припремама седнице Општинске конференције одржавају заједничке седнице Општинског комитета, Председништва и председника комисија Општинске конференције. Пред овога, предвиђају се заједничке седнице Општинског комитета и организација Савеза комуниста у самоуправним радним организацијама и месним заједницама, као и са извршним органима других друштвено-политичких организација. Организоваће се и заједничке седнице Комитета и комуниста ангажованих или укључених у појединим областима нашег друштвено - економског и политичког живота. У раду саветовања секретара организација Савеза комуниста учествоваће

(Наставак на 3. страни)

ОБАВЕШТЕЊЕ

Од одбора за припрему и организацију воза „Братство — јединство“ замољени смо да објавимо следеће:

Обавештавају се грађани који су приликом доласка воза „Братство — јединство“ 1970. године у Краљево примили у госте Словенце, а желе да узврате посету у јуну ове године, да се јаве најкасније до 15. априла о. г. Културно-просветној заједници општине Краљево (Дом друштвених организација, соба 29, П спрат).

ТРИБИНА

НИЈЕ ИСТИНА ДА СЕ
КОД ДОКТОРА УЛАЗИ
КРОЗ ПРОЗОР

У прошлом броју „Ибарских новости“ објављен је у Трибини читалаца на пис Десанке Брац под насловом „Код доктора кроз прозор“. Пошто наводи у напису не одговарају истини, а ради правилног информисања јавности желим да изнесем неколико исправки.

У Здравственој станици у Ушћу уведена је петодневна радна недеља. Према радном распореду станице суботом и недељом примају се од 8—8,30 часова књижице пацијената који примају инјекцију. Међутим, ни тог време на се стриктно не придржавамо, јер сестра чека и до 9,15 часова. Тек онда закључава спољна врата чекаонице. Десанка Брац, писац чланка, закаснила је тога дана више од часа и по због чега јој је речено да дође сутра, у недељу, а не у понедељак како је она написала. Такође, желим да напоменем да је и тачан распоред нашег рада и време пријема пацијената написано на улазним вратима у Здравствену станицу. Десанка Брац није била хитан случај ка да смо ми дужни да притекнемо у помоћ и ван радног времена. Напомињем и то да у ушћанској амбуланци не постоји дежурство лекара, већ само приправност за хитне случајеве. Могу да кажем и то да још никога нисам одбио ван радног времена иако се није увек радило о хитном случају. Тако и Десанку Брац нисам „грубо избацио“ како она пише, већ сам јој само објаснио да је закаснила за тај дан и да може доћи сутра. То ни најмање није смео да буде разлог да о мени као лекару и Здравственој станици у Ушћу износи нетачности које могу директно утицати на наш углед међу људима овог краја.

Др Божидар Раденковић
Ушће

Рашка

Изградња солитера

Ових дана је у центру Рашке на месту где је до сада била војна менза, отпочета изградња пословно-стамбене зграде од 8 спратова. Ово је зграда (солитер) прва овакве врсте која се гради у Рашки. У приземљу и два спрата биће смештена Југобанка чије пословне просторије обухватају око 600 квадратних метара, а остали спратови намењени су за становање.

Кад мајка откаже љубав

Нови родитељи за малу Оливеру

● БРАЧНИ ПАР БЕЗ ДЕЦЕ ИЗ КОПЕНХАГЕНА У
ДАНСКОЈ УСВОЈИО ДЕВЕТМЕСЕЧНУ ОЛИВЕРУ
ИЗ ОКОЛИНЕ КРАЉЕВА

Својевремено је рођење мале Оливере и одбијање ње не мајке да прихвати обавезу према њој постало и тема дана у нашем листу чему смо посветили и шири коментар као појави која узима маха у нашем крају. Истовремено смо поменули могућност ње

ног усвајања, јер се баш у том времену неколико брачних парова без деце из наше земље и из иностранства обратило Центру за социјални рад у Краљеву са таквом молбом.

Од тада је протекло више месеци и у међувремену као најозбиљнији кандидати остали су брачни пар из Копенхагена у Данској. Они су се августа прошле године обратили преко наше амбасаде Центру за социјални рад у Краљеву писмом у коме су изразили жељу за усвајањем једног детета из нашег краја, напомињући да након боравка у неколико наврата у нашој земљи гаје велико поштовање и љубав према нашим људима. То је код њих побудило жељу да баш у овој нашој средини потраже могућности како би ос-

тварили свој давнашњи сан — да постану родитељи.

Недавно је у сарадњом Центру за социјални рад одржана мала свечаност којом приликом је деветомесечна Оливера и званично постала након других и веома исцрпних формалности које су претходиле, њиховим законитим дететом. Иначе, о детету се све до тог момента старао Центар за социјални рад, а у породици у којој је мала Оливера била смештена пружени су сви услови за њен правилан развој.

И, тако, док на једној страни љубав затаји, на другој, чак хиљадама километара удаљеној буди се за неког ко је нежељено дошао на свет. Мала Оливера је сасвим случајно испунила родитељску жељу брачног пара из Данске. Надајмо се на њихову и њену срећу.

Љ. Ђорђевић

РАШКА

НЕМА ОБОЛЕЛИХ
ОД БОГИЊА

Општински штаб за борбу против карантинских болести општине Рашка са којим руководи др Радослав Јовановић предузео је све потребне мере ради сузбијања евентуалне појаве великих богиња на општинском подручју. Како смо обавештени у општинском штабу извршене су вакцинација целокупног становништва, а ових дана се врши контрола и ревакцинација оних особа којима се није вакцина примала. Здравственим екипама које су вршиле вакцинацију становништва пуну подршку у раду пружиле су и здравствене екипе гарнизона ЈНА које су поред војника вакцинисале и цивилно становништво.

Констатација општинског штаба је да до сада на општинском подручју није забележено ниједно обољење од великих богиња, и да нема разлога за неку панику. Но, у циљу превентивних мера издата је од стране штаба наредба о забрани одржавања пијаца у Рашки и Ваљецу и одржавања већих скупова грађана као и посета болницама у болници. Такође се препоручује грађанству, да без неке нарочите и преко потребе не путује ван подручја општине, све док то епидемиолошка ситуација не дозволи.

Д. Р.

Место где се налазила средњовековна топионица на Гочу

На Гочу

Топионица из средњег века

Приликом прекопавања шумског пута, један булдожер Шумске управе Школског од ледног добра Шумарског факултета „Момчило Поповић“ у Краљеву, открио је велику средњовековну топионицу, на месту званом Раковац на Гочу.

Топионица је била добро очувана, а имала је пречник од око 20 метара. Поред зида ва опалених ватром у топионици је откривена и шљака. Пошто је ово откриће у близини Гвоздаца на Гочу, чији сам назив говори да је ту некада вађена гвоздена руда, сматра се да оваквих топионица у близини има још.

У близини изнад језера на Гочу, налази се и старо Рим

ско или како га мештани зову Латинско гробље, које према мишљењу неких стручњака потиче из тог доба. Сматра се да су у њему сахрањивани средњовековни рудари.

Место на коме је откривена топионица посетили су и представници Завода за заштиту споменика и Народног музеја, који су се, како смо сазнали, заинтересовали за откриће на Раковцу.

На нашој слици: Стручњаци разгледају место где је била средњовековна топионица.

М. Глишовић

НА ИЗГРАДЊИ ХОТЕЛА У МАТАРУШКОЈ БАЊИ

Незадовољни - радници
обуставили рад

Радници „Инкопрогреса“ погона предузећа „Обилић“ из Београда, који се налазе на градилишту новог хотела „В“ категорије у Матарушкој Бањи, због тромесечног непримања личног дохода били су обуставили рад. Тек на интервенцију представника Општинског синдикалног већа у Краљеву, шездесет радника је наставило рад у очекивању да се искрсли проблеми реше.

Јуче су представници Општинског синдикалног већа из Краљева посетили Републичко веће синдиката у Београду, где је требало да одбаве разговор и са представницима Инкопрогреса, поводом „случаја“ у Матарушкој Бањи.

Уколико се са представницима овог предузећа не по-

ВЕСТИ СА ТЕЛЕФОНА 22-652

Уређује: МИЛАН ГЛИШОВИЋ

ПОЗИВАМО ВАС — ПОЗОВИТЕ НАС

У сваком броју нашег листа, мало места и за вас, драги читаоци. Потребно је да се јавите нашој редакцији на телефон 22-652, или ћемо вас ми позвати (случајним избором), па ће свака новост за коју мислите да је вредна пажње бити и објављена. Надамо се да ћете бити добри сарадници.

МИЛА БУРОВИЋ, учитељица:

Нова школа

— Ми просветни радници у Основној школи „29. новембар“ у Рибници радимо у три смене због недостатка школског простора зато нас посебно радује изградња новог школског објекта и просторија за пројекте ни боравак деце. Нове просторије треба да буду завршене до почетка нове школске године. У овом моменту размишљам о томе како би то све било лепо, када би се упоре до уредили и изграднили прилази, двориште, одводни канал и улице.

ки турнир шаховских презентација Европе. Ја и многи моји вршњаци слободно време најчешће смо проводили у шаховској дворани. Навијао сам за нашу шахисткињу — Конарковску — Соколов и Румунку Њиколау.

ВУКОСАВА БУРИШИЋ, секретар школе за Основно музичко образовање:

Допринос

— Нови допринос од преко 700 одсто на нето личне дохотке пензионера, који раде као музичари у нашој школи, довео нас је у тежак положај. Наиме, због тога може се догодити да затворимо одељење балета, које похађају 60 ученика. У том случају деца не би могла да полажу одговарајући испит.

ЗОРА БЕКИЋ, наставник:

Хигијена

— Због недостатка материјалних средстава, хигијена по школама није на завидној висини. Многе школе, међу којима и школа „Димитрије Туцовић“ у којој радим, потрајала је и мало се шта може учинити на том плану. Појава великих богиња је моменат да се овим давнашњим проблемима више размисли. Још један проблем ме забрињава у последње време. Наиме, Краљево је по свом положају диван град и велики туристички центар, који је, на жалост, све прљавији. Треба само после корзоа проћи центром, па види колико је ту отпадака, семеники и других предмета и све то захваљујући једној групи омладинца. Исто тако, а мислим да делим мишљење многих грађана Краљева, потребно је више и чешће прати улице.

Крајња небрига одговорних довела нам је и зелене парковске површине у веома лоше стање. Сада уместо да се поносимо, морамо да се стидимо неких делова града.

МИСАД ЧАРОВАЦ, ученик гимназије Нови Пазар:

Диско клуб

— За младе у Новом Пазару нема забаве. Немамо просторије а ни материјална средства. Ових дана се говори о отварању диско-клуба у парку. Коначно омладини ће се омогућити да се забавља и у друштвеном клубу у згради Радничког универзитета, стим што ће месечна чланарина износити 10 нових динара. Али, омладина Новог Пазара, поред забавног живота жели да се бави и друштвено-политичким радом. Жеља нам је да дођемо и културно-уметничко друштво. Тада ми је причао да је Нови Пазар пре двадесет година имао аматерско позориште, а сада да вам не причам.

БОРАН СТАНОЈЕВИЋ, ученик гимназије Врњачка Бања:

— У Врњачкој Бањи је одржан пред олимпијске

отворена сеоска библиотека која носи назив „Конгрес културне акције“. Библиотека је отворена на иницијативу Општинске конференције Савета омладине и Заједнице културе у Врњачкој Бањи. Ова библиотека ће опслуживати и још два села — Рубице и Штулад.

Библиотека у Врњцима биће огранак централне библиотеке из Врњачке Бање, а располагаће са око хиљаду књига.

Приликом отварања библиотеке организована је мала свечаност на којој је говорио и председник Скупштине општине Врњачке Бање Богољуб — Бата Вуковић који је рекао да ће и друштвено-политичка заједница пружити значајну подршку библиотекама на селу и да ће све учинити да ове библиотеке буду што бројније.

Д.

НАША ПОСЛА

— Никад га нисам чуо да овако ватрено говори?!
— Овога пута су њему одбили од плате!

У КАСАРНИ „СЕДАМ СЕК РЕТАРА СКОЈ-а“ ОДРЖАНА ИЗБОРНА КОНФЕРЕНЦИЈА СК

ТИТУ ОРДЕН ХЕРОЈА

Прошле суботе у касарни „Седам секретара СКОЈ-а“ у Краљеву одржана је изборна конференција Савеза комуниста којом приликом је било речи о постигнутих успесима и наредним задацима комуниста ове организације. Највећу пажњу на овом скупу привукао је предлог да се другу Титу по други пут додели Орден народног хероја. Тим поводом је упућен и телеграм Председништву Савеза комуниста Југославије.

На конференцији је такође истакнуто да су значајни резултати постигнути у обуци и васпитању, одржавању наоружања и технике, морално - политичком стању, унутрашњој служби, реду и војничком понашању, као и у слободним активностима и културно - забавном животу. С тим у вези сагледани су и будући задаци који би се са стојали углавном у непрекидном развијању друштвено-политичке свести целокупног чланства, у чему треба комуниста да предначе, а по себан задатак представљаће стално јачање будности и безбедности јединица. Идејно-политичким акцијама, наглашено је на конференцији, може се остварити отпорност према разним облицима непријатељске пропаганде, а националистичке, шовинистичке и антисамоуправне појаве на време сузбијати.

Конференција је изабрала нови секретаријат, чланове гарнизонске конференције, а за секретара мајора Бранка Кретића. Такође, овом приликом, формирана су одељења Савеза комуниста чиме је створена већа могућност за активније укључивање у рад свих чланове Савеза комуниста.

Г. Петровић

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ У ИНДУСТРИЈИ ВИСОКОВАТРОСТАЛНОГ МАТЕРИЈАЛА У КРАЉЕВУ

У ОВОЈ ГОДИНИ 500 МИЛИОНА ДИНАРА

ПРОШЛА ГОДИНА У ИНДУСТРИЈИ „МАГНОХРОМ“ КАРАКТЕРИСТИЧНА ЈЕ ПО ПОДИЗАЊУ ВАТРОСТАЛНЕ ПРОИЗВОДЊЕ НА ВИШИ СТЕПЕН ОБРАДЕ. ● МОРАЈУ СЕ УЛАГАТИ ВЕЛИКА СРЕДСТВА ЗА ОПЛЕМЕЊИВАЊЕ СИРОВИНЕ. ● ВРЕДНОСТ ИЗВОЗА ЋЕ СЕ ПОВЕЋАТИ ЗА 45 ПРОЦЕНАТА. ● ШТА О ДАНАШЊЕМ „МАГНОХРОМУ“ КАЖУ ВЕРОЉУБ КОРИЋАНАЦ И СТЕВАН СУША.

Индустрија „Магнохром“ у Краљеву је у овој години планирала да оствари вредност производње од 500 милиона динара. Овај податак дат је новинарима на конференцији за штампу одржаној ових дана, на којој су говорили генерални директор Индустрије Верољуб Корићанац и генерални директор Здруженог предузећа „Магнохром“ Стеван Сушач. Они су истакли да је Индустрија успела у прошлој години да оствари добре резултате и да подигне ватросталну производњу на виши степен обраде. У овој години се заокружава производни процес, па се очекује раст производње. Физички обим производње Индустрије повећаће се за 18 процената или за 34.000 тона ватросталних производа. Иначе, вредност извоза ће се повећати за 45 процената и достићи ће суму од 16,5 милиона долара.

Повећање обима производње и извоза засновано је на новој производњи и новим капацитетима за производњу термоаккумуляционих пећи и друге производње.

— На основу ових података, истакао је Корићанац, стекао би се утисак да Индустрија „Магнохром“ има таква развојна пута која недозвољава и одређене тешкоће. И када се о „Магнохрому“ пише, пише се само у суперлативима. Међутим, и поред успеха, истакао је Корићанац, јавља се низ тешкоћа и проблема. Највећи је онај који је везан за диспаритет цена на домаћем тржишту где су оне мање за 20-30 одсто од цена на страном тржишту. О овим оптерећењима говорио је и Стеван

Суша и рекао да је „Магнохром“ оптерећен великим ценима за увозну опрему, иако ова опрема обезбеђује производњу за извоз од преко 70 процената. Оптерећења су повећана и са порезом на мазут и друга горива.

Када се свему овоме дода да је за последњих 5 година уложено у руднике 120 милиона динара, онда се лако може закључити да постоје мале могућности да се улаже у стандард радника. Лични доходи су испод нивоа републичког просека, па и испод просека личних дохода крајних организација у краљевачкој општини. Магнохром је био раније акумулативан и атрактиван. Ранији положај био је бољи него данас, посебно када се ради о сировинској бази и њеном

Сутра у Краљеву

ОПШТИ САБОР И ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА СВА ТРИ ВЕЋА

Општи сабор и XXXI заједничка седница сва три већа Скупштине општине Краљева, која је била одложена због појаве великих богиња, заказана је за сутра (7. април). На дневном реду Општег сабора налазиће се утврђивање основа друштвено - економске политике општине Краљева и претрес од

квалитету. Другачије је било и са тржиштем.

На конференцији за штампу истакнуто је да „Магнохром“ заокружује производни процес, да му је основна делатност производња опека и ватросталних материјала, али да се граде и нови погони који ће моћи да користе ове материјале. То не значи да се ствара конкуренција онима који већ нешто слично раде, већ да се проширује производња. Проширивања производње и јачање квалитета производа су разлог амбициозних и великих планова у овој години у Индустрији „Магнохром“. Стеван Суша је додао и то да је шире програма природни пут. Неће се стати ни на термотехници већ ће се ићи и на област неметала, јер цела Србија има могућности за развој ове области. Ми хоћемо да развијамо, истакао је Суша, нови систем грејања на бази магнетног језгра и електричне енергије, јер овај начин грејања има предности у односу на све друге системе.

Д. Цвијетић

Седница Општинског комитета СКС Краљево

Пуна реafirмација принципа реформе

(Наставак са 1. стране)

убудуће, не само секретари Комитета, већ и сви чланови Општинског комитета.

У дискусији на свој седници, подржани су предлог и ставови изнети у уводном излагању. Том приликом наглашен је захтев да се у наредном периоду чеље врши анализа спровођења у живот донетих закључака и усвојених ставова. Очевиено је да је у протеклом раду у овоме

било највише слабости и недостатака.

На крају рада седнице, Комитет је једногласно одлучио да се Радмило Николајевић, члан Савеза комуниста организације СК предузећа „Технометал“ у Краљеву искључи из Савеза комуниста. Прихваћен је и предлог одлуке о распуштању ове организације, који ће бити поднет на наредној седници Општинског комитета.

М. Бокић

Краљевачка хроника

Продавница цвећа у Лењиновој улици

Краљеву — Комунално предузеће „Чистоћа“ после толико година најзад је успело да добије локацију у центру Краљева где ће отворити сопствену продавницу цвећа.

Продавница ће се налазити у Лењиновој улици и биће снабдевена свим врстама резаног, саксијског, декоративног и другог цвећа.

Данас представа Гогољевог „Ревизора“

Краљеву — Премијера Гогољевог „Ревизора“ у краљевачком Аматерском позоришту која је требало да се одржи пре десетак дана, одложена је због опште вакцинације грађана и забране свих јавних скупова. Затворена премијера „Ревизора“ одржаће се данас (у четвртак) за ученике основне школе „29. новембар“ из Рибнице, док ће ову исту представу сутра (у петак) посматрати ученици Медицинске школе.

М. Г.

НЕСТАЛА ЈЕ ДАНАЕСТОГО ДИШЊА УЧЕНИЦА

Краљеву — Крајем прошлог месеца, 28. марта нестала је 11-годишња ученица основне школе из Краљева, Јованка Миленковић, са станом у улици Ђура Баковића 2. Девојчица је на себи имала жути џемпер и шарену сукњу. Моле се сви они који макар нешто сазнају о несталој ученици да јаве њеном оцу Драгутину Миленковићу, ул. Ђура Баковића број 2.

СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ РАШКА

Позитивно оцењен рад свих органа

На заједничкој седници општинског Већа и Већа радних организација скупштине општине Рашке одржаној прошле среде између многобројних питања која су била на дневном реду седнице, одборници су разматрали извештај о раду органа управе Скупштине општине за

1971. годину затим извештај о раду Одељења за унутрашње послове, Општинског суда, Окружног суда у Краљеву, Јавног тужилаштва, као и извештај о раду судије за прекршаје и републичког Већа за прекршаје — одељења у Краљеву за 1971. год. У разматрању ових извештаја,

одборници су напоменули да је било у прошлој години неких мањих пропуста у раду комуналне и санитарне инспекције као и милиције. Истакнуто је да органи безбедности морају у будуће бити ефикаснији у свом раду, а нарочито у спречавању туче и кршења јавног реда и мира од стране појединих грађана који долазе из Новог Пазара и Косовске Митровице и праве нередне на железничкој станици и другим местима на општинском подручју. Без обзира на све ситне пропусте у целини је углавном позитивно оцењен рад свих ових органа и дата им је пуна подршка од стране одборника.

У даљем раду седнице донета је одлука о организацији послова промета на пијацима који су од посебног друштвеног интереса као и решење о давању сагласности на број одељења и ученика који ће се уписати у први разред средњих школа у школској 1972/73. год. Према захтеву средњих школа у идућој школској години требало је да се упише 11 одељења првог разреда и то: 7 одељења у школи за КВ раднике и 4 одељења у гимназији. Међутим, Скупштина није могла да прихвати овај захтев услед недостатака средстава за финансирање ових одељења, па је одлучено и дата је сагласност да се у школи за КВ раднике у идућој школској години упише у први разред 5 а у гимназији 3 одељења.

Д. Радуловић

У слици и речи

РУШЕЊЕ „ЗАДУЖБИНЕ“

Дуги низ година у Краљеву се говори о „скором“ почетку рушења старог дела града између Лењинове улице и Ибарског кеја. Коначно, пре неколико дана Аутотранспортно предузеће „Аутотранспорт“ из Краљева, почело је са радовима. На жалост многих Краљевчана, сталних гостију старих кафана, рушење је почело од „Задужбине“. Сигурно сте, драги читаоци, већ закључили да се ради о шали. Истина, крајем прошлог месеца ноћу један аутобус је приликом размимолажења са таксијем ударио у „Задужбину“ и срушио углавном зграде. Било је и повређених. Многи грађани су стварно веровали да је у питању почетак рушења овог дела града. Ипак, неизвесности више нема. Оправка „Задужбине“ је почела, и за који дан моћи ће да прими своје сталне госте.

М. Глишовић

НЕСРЕЋА НА ПУТУ КРАЉЕВО — КРУШЕВАЦ

Преврнуо се камион

Краљеву — Прошлог уторка око подне на путу Краљеву — Крушевац дошло је до не обичне саобраћајне несреће када се камион пун брашна пожарезачке регистрације изненада преврнуо. До несреће у којој није било људ-

ских жртава дошло је у тропутку када се на камиону сткинуо задњи леви точак. Камион се преврнуо и препречио на средини пута због чега је саобраћај у оба правца био парализан дуже време.

Белешка

ЗАЛЕПИ ПЛАКАТ ГДЕ СТИГНЕШ

На прагу туристичке зоне, која ове године не би смела да буде стихија и зависна од оних који су најмање позвани да о њој одлучују, основно питање представља изглед нашег града, чистоћа и уређеност његових паркова, тргова и улица.

Оно што најпре пада у очи путнику који аутобусом долази у наш град, јесте гомила смећа на широким простору око аутобуске станице. Ништа боље није ни испред железничке станице: на стазама у парку лежи гомила хартије и других отпадака, које — чини се — уклања само ветар. Пренебрегне ли први утисак, који је свакако непово-

љан, путника скоро на сваком кораку дочекају афиши свих боја и величина, излепљени готово на свакој згради и сваком плоту, а најмање тамо где им је место — на рекламном стубу. Овај проблем, на који су из године у годину новинарска пера скретала пажњу, изгледа да нико није вољан, или можда способен, да реши.

Ако већ не постоји могућност да се „дивље“ лепење плаката спречи, и да се организатори разних приредаба и других масовних скупова упуте да грађане својим (неукусним) плакатама обавештавају са места ко

ја су за то одређена, онда би што пре требало предузети ригорозније мере него досад. Испод текста сваког плаката потписан је организатор приредбе. Уколико плакат није истакнут на одређеном месту, требало би да надлежне службе по хитном поступку казне организатора скупа. То је једини начин да нас не преплаве призори уличног циркусног шаренила, који не само да вређају добар укус, већ дају печат изражите ружноће, ругла и примитивности читавом граду.

Д. Илић

У ТУТИНУ ЗБОГ ЗАБОРАВНИХ СТАНАРА

ИЗ ОСНОВНЕ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ

Комуналци не примају плате

Комунално предузеће у Тутину снашла је она народна: „Грош по грош — оде кућа на тобош“. Питање великвудности дошло је до кулминације у овом предузећу које ме више од 300 купаца и корисника комуналних услуга дугује око 60 милиона старих динара. Овај колектив од 20 људи већ два месеца не прима личне дохотке, а такође је доведена у питање и редовна делатност овог предузећа.

На листи дужника налазе се неколико радних организација, док су остали углавном већина, приватна лица за чији је рачун Комунално предузеће вршило услуге. Тако Скупштина општине која је и оснивач овог предузећа дугује 6.269 динара, Школа за квалификоване раднике из Тутина 32.856 динара, „Грмија“ из Приштина 61.000 динара и тако редом. И неким појединцима много одговара да отплату дугова што дуже одлажу. Тако Омер Хабибовић дугује 12.455 Авдо Хамзагић, радник овог предузећа 17.342, Мурадовић Мурадун 7.092 динара и да даље не набрајамо јер их је много.

Овом предузећу дате су на управљање и све друштвене зграде и станове. Али, око 150 корисника друштвених станова месецима, па и годи нама не плаћа станарину. Није тешко приметити да се на списковима дужника станинине налазе и неки директори, инжењери, професори и други, који се на висину личног дохотка не могу

баш пожалити. Тако су дуго вања, како нам рекоше у Комуналном предузећу, Видака Заграђанина и Ранке Трифковић, професора из Тутина, прешла цифру од 7.000 нових динара. Следе их још 147 „заборавних“ станара, корисника друштвених станова, са нешто мањим износом. Многи су већ усидрили своје мирне савести у новосаграђеним сопственим становима и ни мало их не узнемирава то што остале дужници старом огњишту. Други се, опет, одселили у друга места остављајући за собом дугове уместо захвалности.

О овим проблемима Комунално предузеће је ових дана упознало све надлежне органе и организације у Тутину и затражило њихову помоћ. Одговорни из Предузећа признају део своје кривице, јер су били неажурни у наплати дугова, али много више ударају на неодговорност дужника. Такође, се дрвље и камење сваљује на Општински суд у Тутину, за кога кажу у Комуналном предузећу да је неефикасан у решавању њихових тужби за наплату дуга.

И стубови дуж улица стезу под теретом огласа у којима Комунално предузеће позива своје дужнике да измире дугове у што краћем року, јер „у противном биће предузете санкције.“ А санкције су: раскидање уговора о коришћењу станова, искључење водовода, тужбе суду и тако редом.

Алија Смаилагић

ПРИВРЕДНА КРЕТАЊА У СКЛАДУ СА РАЗВОЈЕМ У СР СРБИЈИ И ЈУГОСЛАВИЈИ

● РАСЛА ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА, ЗАПОСЛЕНОСТ, ИЗВОЗ.
● ПРОБЛЕМ НЕЛИКВИДНОСТИ НЕ САМО ДА НИЈЕ СМАЊИВАН ВЕЋ ЈЕ УЗИМАО И СВЕ ОЗБИЉНИЈЕ РАЗМЕРЕ.

Ових дана се очекује седница Скупштине Основне привредне коморе у Краљеву. На њој ће се разматрати више питања. Ми овог пута желимо да са неколико података саопштим привредну ситуацију на подручју Коморе — каква је она била у прошлој години. То су нам омогућили исцрпни подаци у информацији Коморе припремљени за скорашњу седницу.

Пре свега, развој привреде на подручју краљевачке Основне привредне коморе у свему је индентичан са развојем привреде на подручју СР Србије и Југославије. Планирани пораст производње и услуга у 1971. години од 12 процената премашен је са 15,7 одсто што се оцењује као и за подручје Србије врло динамичним и највећим у последњим годинама. На овакав пораст индустријске производње највећег утицаја имала је повећана производња термо-акумуляционих пећи у „Церу“ и „Магнохром“ и других електроуређаја у „Слободи“.

Запосленост у привреди на подручју Коморе порасла је за 7,5 одсто уместо 6 одсто колико је било предвиђено на почетку године. Пораст запослености, управо, проценат новозапослених је пра-

ктично превисок, јер он се рачуна да ни у 1975. години нема услова да буде већи од 5 до 6 процената.

Свакако да је значајан и податак о извозу који говори да је преbachен у поређе-

њу са планом. Извоз би био много већи да је „14. октобар“ наставио са извозом трактора. Извоз је иначе преbachен са 110 процената. Буџетска потрошња и поред свих настојања да се ублажи, расла је и у 1971. години. Општи пораст цена није мимо ишао ни подручје Основне привредне коморе, а проблемом неликвидности не само

да није смањиван већ и поред свих мера узимао све озбиљније размере тако да су на помолу и теже последице. Од овога се изумиљају оне организације чији извоз прелази 50 одсто производње, као што су „Слобода“, „Магнохром“ и њима слични.

Д.

Коментар

Од Савезног фонда до Фонда народне привреде

Извоз капиталних добара, односно опреме и бродова и извођење инвестиционих радова у иностранству су послови који захтевају отплате на дужи рок и велика финансијска средства. У условима светског тржишта овакав извоз обавља се посредством средњорочних и дугорочних кредита. У нашим условима ово треба да буде интеграција они подухват, ствар целе ју гословенске привреде, значи јединствен фонд са јединственим седиштем.

„Демонтирање“ обавеза федерације и њихове преносење на републике није мимо ишло ни Фонд за кредитирање и реосигурање извозних послова. Раније је био под савезним „шеширом“, а сада треба да постане Фонд прив-

реде, односно привредних организација заинтересованих за пласман својих производа на страном тржиште. Отуда му се у садашњој привредној констелацији и даје ванредан значај, јер би без деловања оваког Фонда дошла у питање производња основних индустријских грана наше привреде.

ДРУШТВЕНИ ДОГОВОР

Ради се убрзано. У Савезној привредној комори је 23. марта потписан друштвени договор о оснивању Фонда, чиме су се оснивачи обавезали да у року три наредна месеца одрже оснивачку скупштину и тако оснују Фонд. Задатак Фонда биће као и до сада, финансирање извозних

кредита које овлашћене банке одобравају извозницима опреме и бродова и извођење инвестиционих радова у иностранству на кредит и да осигурава потраживања извозника и извођача према страним партнерима. Једна од новина у Фонду привреде, за разлику од ранијег „државног фонда“, биће и осигуравање послова обављених у оквиру мешовитих друштава наших и страних предузећа.

Материјалну основу за пословање Фонда чиниће извоз путника није могао да креће на пут нити да уђе у аутобус уколико није познато дана изграђене су нове пословне просторије у склопу управне зграде са десет канцеларија чија је изградња стајала 29 милиона старих динара. Такође је изграђена и рампа за прање аутобуса и теретних возила у коју је инвестирано 25 милиона старих динара.

М. Ш.

Из „Аутотранспорта“

(Стална рубрика)

У ресторану друштвене исхране

ОБРОК ЗА 600 РАДНИКА

■ У ОВАЈ ОБЈЕКАТ СА ДВЕ САЈЕ УЛОЖЕНО ЈЕ 40 МИЛИОНА СТАРИХ ДИНАРА. ■ ЗА ИСХРАНУ РАДНИЦИ ЋЕ УЖИВАТИ ПОСЕБАН РЕГРЕС.

КРАЉЕВО — Питање друштвене исхране био је проблем који годинама није могао да се реши у овом колективу. Радна организација није била у могућности да отвори сопствени ресторан друштвене исхране па се прибегавало услугама са стране. Све то није донело жељене резултате. Радници су се хранили где су стигли, а најчешће су доносили храну од кућа и тако обедовали у кругу предузећа.

— Ових дана и тај проблем: питање исхране радника биће скинут са дневног реда. Објекат ресторана друштвене исхране упућености је завршен, набављена је опрема и ова економска јединица са посебним обрачуном и жиро рачуном почеће да се брине о исхрани наших радника — рекао нам је Кооста Драгојловић, руководилац инвестиције у „Аутотранспорту“. — Сама зграда ресторана коју је градила предузеће „Босна“ из Илијаха коштала је тридесет милиона старих динара док смо за опрему дали још десет милиона старих динара.

Ресторан друштвене исхране, чији се почетак рада очекује између 10. и 15. априла ове године, поседује ресторан улаз са санитарним уређајима где ће

радници прати руке, затим велику салу за ручавање капацитета 130 седишта, кухињу, магацин, простор за продају безалкохолних пића, хигијенску просторију за запослене раднике, гардеробу и малу салу од 30 седишта за госте и пословне пријатеље.

Исхрана ће се обављати на принципу самоуслуге живања. Сваки радник прилазиће пулту и бираће јела по жељи. Један оброк ће се састојати од супе, три кувана јела по избору, салате и три парчета хлеба.

— Колико ће радници плаћати овај оброк још увек нам није познато. О томе ће одлучити органи управљања, — каже Ми-

Синдикат о исхрани радника

На седници Извршног одбора синдиката „Аутотранспорта“ којој је председавао председник Станиша Грујовић, било је више тачака на дневном реду. Посебна пажња поклоњена је исхрани радника у ресторану друштвене исхране и регресу који радници треба да одржавају од стране радне организације. Како комерцијална цена једног obroка стаје седам нових динара, чланови Синдиката предлажили су да радници плаћају 3,50 нова динара, а остатак радна организација из својих фондовских средстава. Предлог су разматрали савети економских јединица и сви

лан Штавланин, управник ресторана. Наше је да се бринемо да радницима припремамо што бољу исхрану како не би ставили примедбе на наш рад.

Ресторан ће радити током читавог дана. Пре подне у три смене од осам до десет часова када ће се хранити око 400 радника. У осталом времену овде ће се хранити радници из друге смене и они који пристижу са пута.

У ресторану друштвене исхране који ће поред куваних јела имати и сухомеснате производе, биће за послене три кварнице, две сервирке, шанк — мајстор, магационер, књиговођа и чистачица.

су га једногласно прихватили. Готово је сигурно да ће то потврдити и Централни раднички савет на својој наредној седници.

Поред тога чланови Синдиката донели су одлуку да седморици радника који су пензионисани купе поклоне — ручне часовнике у вредности 500 нових динара. Тако ће ручни часовници бити уручени Видану Илићу, возачу, Милошу Драгојловићу, возачу, Маринку Марковићу, ковачу, Јездимиру Миновићу, чувару, Драгутину Славковићу, столару, Милану Зеленовићу, лимару и Животи Мајсторовићу, возачу.

Једна од тачака днев-

ног реда била је посвећена рекреацији и излетима радника. Због ситуације због превентивних мера и вакцинација против великих богиња, када излети нису препоручљиви, није одлучено када ће се организовати први излет у овој години. Али, је за то формирана комисија од четири члана која ће се бринути о томе и представити своје планове Извршном одбору Синдиката. Уколико се укине забрана о колективним излетима, постоји могућност да Синдикална подружница „Аутотранспорта“ организује излет својих радника у иностранство за време првомајских празника.

ЗАВРШАВА СЕ АМБУЛАНТА

У кругу предузећа се приводе крајњи радови на згради будуће амбуланте у којој ће радити један лекар опште праксе и једна медицинска сестра. Потребно за овом амбулантом осећала се одавно поготову када се број запослених у „Аутотранспорту“ повећао на близу хиљаду радника.

Лекарски прегледи обављаће се искључиво за раднике „Аутотранспорта“ а постоји могућност да амбуланту користе и радници и суседне фабрике киосника „Гоч“ из Рибнице.

У склопу амбуланте која има више просторија биће смештене и пословне канцеларије Погона текућег одржавања.

Састанак чланова Синдиката

Амбуланта и ресторан друштвене исхране нису једини објекти који су подигнути у кругу „Аутотранспорта“. У току годину дана изграђене су нове пословне просторије у склопу управне зграде са десет канцеларија чија је изградња стајала 29 милиона старих динара. Такође је изграђена и рампа за прање аутобуса и теретних возила у коју је инвестирано 25 милиона старих динара.

ЛЕКАРИ НА АУТОБУС-КОЈ СТАНИЦИ

Вакцинација против великих богиња успешно је спроведена код свих радника „Аутотранспорта“. Највећа опасност да се дође у контакт са лицима која су била у додиру са оболелим особама је аутобуска станица. Ту у току дана, а и нарочито око поноћи стиже већи број аутобуса из Косова и Новог Пазара. Зато је било оправдано што је Штаб за борбу против заразних болести одредио да на аутобус којој станици дежура екипа лекара која контролише путнике о примљеној вак-

цини и истовремено обављају вакцинације. Нико од путника није могао да креће на пут нити да уђе у аутобус уколико није познато дана изграђене су нове пословне просторије у склопу управне зграде са десет канцеларија чија је изградња стајала 29 милиона старих динара. Такође је изграђена и рампа за прање аутобуса и теретних возила у коју је инвестирано 25 милиона старих динара.

СЕДНИЦА РАДНИЧКОГ САВЕТА

За понедељак ујутро била је заказана седница Централног радничког савета, али је због службеног одсуствовања већег броја чланова одложена за петак, 7. априла. На овој седници биће разматрано више актуелних питања. У првом реду, то је нови програм о организацији и раду службе унутрашње контроле унутар радне организације, затим правилник о раду Ресторана друштвене исхране, као и реизборност генералног директора.

Д. Обрадовић

Програм неразвијених до 1975. године

Основни циљеви друштвено-економског развоја општине Рашка до 1975. г.

**Ибарски рудници градиће
индустријски погон металне гране****● РУДНИК МАГНЕЗИТА „СУВА РУДА“ И ДАЉЕ ЋЕ
РАЗВИЈАТИ ПРОИЗВОДЊУ ГВОЗДЕНЕ РУДЕ НА
КОПАНИКУ**

У периоду до 1975. године у општини Рашка се предвиђа јачање квалитетних промена у привређивању, јачању материјалне базе и стандарда радних људи, повећање броја запослених. За ово је створен јединствен програм за који ће се заложити сви они који ће омогућити да се он што боље реализује. Много се у наредном периоду очекује од више области, а првенствено од рударства, индустрије, пољопривреде и туризма.

не инвестиције које ће омогућити потпуније уклапање привреде ове општине у основне концепције развоја Републике. Интеграциони процеси започети још раније омогућиће остваривање добрих резултата јер су постигнуте значајни захвати на овом плану — везивањем рашчанске привреде са аутомобилском индустријом високо ватросталних материјала и индустријом бабра.

изградити. Преко овог погона оствариваће се организована веза са неким од водећих групација металне гране. Укупна улагања у овај погон износиће 50.000.000 динара, при чему ће учешће радне организације износити 50 одсто што и гарантује извршење овог планирања.

Основна делатност — угаљ, се неће занемаривати. У опрему рудника и модернизацију јама, отварању нових налазишта уложиће се значајна средства.

Интересантно је напоменути да ће нови погон у Ибарским рудницима запослити 250 нових радника и да ће остваривати производњу од 50.000.000 динара.

Рудник магнезита „Бела стена“ предвиђа даље остваривање и оспособљавање за експлоатацију лежишта магнезита на локацији „Трнава“ као и изградњу извозног тунела за жичару. Предвиђена улагања износе 21 милион и 540.000 динара. Средства обезбеђује Здружено предузеће „Магнохром“ из Краљева.

У наредном периоду рудник азбеста „Корлаће“ предвиђа финализацију и модернизацију производње и прераду азбестног влакна. Рудник магнезита „Сува руда“ иде у даље развијање производње гвоздене руде на Копанику. Предвиђена су улагања од 15.000.000 динара која обезбеђује металуршки комбинат „Смедерево“.

Значајна улагања предвиђена су и у металопрерађивачкој индустрији, електродистрибуцији, пољопривреди, туризму, комуналној привреди. Биће тешкоћа у свему овоме, али се треба надати да ће значајно учешће за развој ове општине дати и Фонд за неразвијене.

Д. Ц.

Мотел у Рашки

Према постављеним циљевима и задацима развоја општине до краја средњорочног плана, основни правци улагања у основне фондове треба да буду усмерени у реконструкцију и модернизацију производних капацитета у рударству и индустрији. Приоритет улагања имаће о-

Ибарски рудници планирају преоријентацију производње

У средњорочном плану Ибарски рудници планирају преоријентацију производње.

Планира се изградња индустријског погона металне гране. Концепција финансирања ће се ускоро учинити и већ 1974. године погон ће се

Наше перспективе**Припремљен програм изградње
друмских комуникација**

Све републике и покрајине припремиле су програме изградње и уређења магистралних путева. Ти програми служе као основа плана изградње нових и модернизације постојећих друмских комуникација, јер се само координираном акцијом може обезбедити оптимални развој у овој области.

У неколико последњих година модернизацији путева била је посвећена изузетна пажња. Тако је крајем 1971. године на подручју Југославије омогућен удобан друмски саобраћај на преко десет хиљада километара путева. Ако се томе додају и осавремењени или боље речено делимично модернизовани путеви (асфалтне траке) излази да у Југославији има преко 25.000 км путева подобних за друмских саобраћај. Упркос таквом развоју још увек не можемо бити задовољни нашом путном мрежом. Јер, тек њена трећина има асф-

алтни коловоз. Према предвиђањима планера, на крају 1975. године то учешће ће изнети 40 одсто.

Напоредо је претпостављен и интензиван пораст моторизације. Тако се рачуна да ће се за пет година знатно повећати број разних возила. Управо, пројекцијама до 1975. године, сагледава се да ће на крају те године бити 1.800.000 путничких аутомобила, тј. да ће на сваких 11-12 становника доћи по једно путничко возило. Исто тако, процењује се да ће у земљи циркулисати у саобраћају са домаћим регистарским таблицама око три стотине хиљада теретних аутомобила и преко двадесет хиљада аутобуса.

За финансирање модернизације путне мреже користе се редовни приходи — уплате корисника при регистрацији и део пореза на промет течних горива. Такође запа-

жено место имају и унутрашњи зајмови као и партиципација појединих привредних организација и самодопринос грађана.

Поред осталог, користе се и имају велики значај и међународна кредитна средства. Познато је да је већ уз помоћ кредитних средстава Међународне банке реализована или је у току реализација неких значајних путева као што су: Скопље — Тетово — Гостивар — Кичево — Охрид у Македонији, Нови Сад — Београд у Србији и Војводини, Зеница Сарајево у Босни и Херцеговини, Бар — Улцињ у Црној Гори, Карловац — Загреб у Хрватској, Врхника — Постојна — Радрто и Хоче — Левац у Словенији, Приштина — Косово Поље — Приштина — Медаре — Пепелевац на Косову и у Србији.

С. Т.

Фабрика вагона реализује свој овогодишњи програм**Преко 70 одсто производње за извоз**

● БЛАГОВРЕМЕНО УГОВОРЕНИ ПОСЛОВИ ОМОГУЋИЛИ НОРМАЛНУ ПРОИЗВОДЊУ.

Годинама је у Фабрици вагона била пракса да се у прва три месеца нису испоручивали вагони купцима. Ове године, захваљујући благовремено уговореним пословима и набавци материјала за прва два месеца издворено је мађарским железницама 650 вагона. Поред овога, у производним халама Фабрике вагона убрзано се довршавају „арко“ цистерне за фирму „Крефелд“ из Западне Немачке.

На недавно одржаном сајму у Лајпцигу Фабрика вагона из Краљева је изложила прототипове средстава интегралног транспорта и то вагона за превоз контејнера и полуприколице за превоз контејнера. Ова два производа су први из новог производног програма Фабрике вагона, а очекује се да се у овој години произведу прототипови осталих средстава интегралног транспорта, свинглифт за „Аутотранспорт“

из Краљева, надградња друмских и прикључних возила из производног програма „Црвене заставе“ из Крагујевца и фирме „Калабрезе“ из Италије као и грејне плоче за „Магнотерм“.

У својим производним — финансијским планом за ову годину Фабрика вагона би требало да око 70 одсто своје производње пласира на иностранство — конвертибилно подручје где би се уврстила у ред искључивих извозника.

Д. Ц.

Актуелна комунална тема**Комунална привреда
заостаје за проблемима****● ШТА КАЖУ У СТАЛНОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ ГРАДОВА ЈУГОСЛАВИЈЕ**

Од степена развијености комуналне делатности општинских насеља, зависи и нарочито градских, грађана и њихова могућност за ефикас

није коришћење услуга за подизање опште и личне хигијене и слично. У Сталној конференцији градова Југославије кажу да је и поред великих улагања

у послератном периоду, комунална привреда и развој њених фондова значајно заостаје за потребама становништва и развоја привреде у градовима. То заостајање је већ у неким градовима толико да је постало кочница даље планске изградње станова и градских насеља у целини. У прилог томе се наводи да од 250 градова и насеља градског карактера, 35 немају јавни водовод а 42 јавну канализацију! Овај податак говори о томе да готово сваки шести или седми град нема основне комуналне делатности, без којих се не може замишљати једно савремено насеље.

У Београду сваки четврти становник станује у зградама које нису прикључене јавној канализацији у Ју б л а н и и х м а 15 одсто, а у Загребу двоструко више, док у Приштини има и свих 65 одсто зграда, односно више од две трећине! Слично је и са коришћењем јавног водовода, с тим што таквих зграда у Приштини има 30 одсто а у Новом Саду преко 50 одсто. Овакво стање је резултат недовољних улагања и неекономских цена ових услуга, које су административним мерама задржаване на ниском нивоу.

Ове и сличне комуналне делатности треба сматрати, кажу у Сталној конференцији градова Југославије, као део и личног снадарда грађана и привреде на градском подручју, од чега зависи складни привредни развој. Исто тако се сматра да социјална политика општине буде тако усмерена да оптерећује кориснике ових услуга према обиму и квалитету а истовремено да се бори за што шири круг корисника ових услуга на свом подручју.

Улога општинске скупштине има велики значај за доследније успостављање економских односа у овој области, како би се створила средства за развој свих комуналних делатности. Од повенственог значаја је и дивично договарање у овој области, како би се путем дугорочних програма и обједињавањем средстава јавних и друштвених организација постигла планска изградња комуналних објеката. Тиме се уједино уклапају узроци развоја у друштву, које се манифестују у степену друштвеног стандарда грађана је днот или више насеља.

Врњачка Бања**Почело склапање
колективних уговора**

● УГОВОРЕ О ЛЕЧЕЊУ И ОДМОРУ У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ ВЕЋ СКЛОПИЛО ВИШЕ РАДНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И КОМУНАЛНИХ ЗАВОДА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ ИЗ ГОТОВО СВИХ РЕПУБЛИКА.
● ПОСЛЕ АДАПТАЦИЈЕ СТАЦИОНАР „МИРКО ТОМИЋ“ ДОБИЋЕ ЈОШ 80 ПОСТЕЉА.

Врњачка Бања је и ове године на најбољем путу да оствари рекорд у броју посетилаца и ноћивања. Већ на почетку ове године, знатно раније него претходних, показан је велики интерес за

љиво када се зна да је поред комплетних медицинских услуга и успеха у лечењу, це на болесничког дана у прошлој години износила 85 динара.

Стационар „Мирко Томић“ у Врњачкој Бањи

склапање колективних уговора о лечењу и одмору у овој нашој најпознатијој бањи. Преко филијале „Путник“ већ је склопљен уговор са неким радним организацијама из Штипа, Лесковца, Прилепа и других места.

Како сазнајемо, са Заводом за лечење органа за варење и шећерну болест, који осим смештајних капацитета располаже и комплетном балнеотерапеутском опремом, до сада су уговоре склопили поред комуналних завода Србије и заводи из Сплита, Сарајева, Тузле, Зенице и Вуковара. Овако велико интересовање је разум

Из Врњачке Бање стиже још једна занимљива вест. Наиме, стационар „Мирко Томић“, који је у склопу Завода за обољење органа за варење и шећерну болест биће у току ове године проширен. Пројектантски завод „Простор“ из Београда урадио је пројекат за доградњу новог блока, а радове изводи Грађевинско предузеће „7. јул“ такође из Београда. У ново изграђеном делу биће смештено 80 постеља, комплетан терапеутски блок са базеном за рехабилитацију — хидротерапију, сала за вежбе и сала за електротерапију.

М. Глишовић

А. Б.

ПОЉОПРИВРЕДНЕ НОВОСТИ

Подлистак пољопривредних радних организација — Краљево

ПРОГРАМСКА ОРИЈЕНТАЦИЈА ПОДЛИСТКА „ПОЉОПРИВРЕДНЕ НОВОСТИ“

Информисање индивидуалних пољопривредних произвођача и чланова колектива радних организација пољопривредне производње, прераде и промета пољопривредних производа и робе, са подручја општине Краљево, о проблемима технологије, економских кретања, стања и тенденција на тржишту, друштвено - економских и политичких односа, одвијао се у досадашњем периоду преко средстава јавног информисања дневне штампе, радија, телевизије, недељних листова и часописа на нивоу СФРЈ и СР Србије и преко Радио станице Краљево и „Ибарских новости“ на нивоу општине, затим преко збора, конференција, предавања и седница органа управљања.

Информисање са вишег нивоа је свеобухватно у односу на проблематику за коју су заинтересоване радне организације, село и произвођачи, али је уопштено и често се не уочава веза општих кретања и појава са конкретним одразом тих појава на нашем подручју. Информисање на нивоу општине је недовољно развијено. Мали је број извора информација и незадовољавајући је број субјеката обухваћен кроз све форме информисања, а посебно у об-

љево, „Пољопроект“ Краљево, Пословно удружење Краљево и Ветеринарска станица Краљево).

Циљ информисања кроз предложену форму у основи је исти као за све врсте информисања у нашем социјалистичком друштву, уз јаче истицање проблема и потреба подручја општине и за интересованих радних организација.

Предмет информисања би се у првом реду састојао у пружању података о:

— плановима и програмима радних организација у односу на село;

— стању и кретањима на тржишту;

— могућностима организовања одговарајуће производње и пласмана готових производа и робе;

— технолошким искуствима и достигнућима у области пољопривредне производње;

— резултатима пословања радних организација;

— раду органа самоуправљања;

— друштвено - политичкој активности;

— искуствима напредних пољопривредних произвођача;

— мишљењима привредних руководиоца и истакнутијих стручњака о појединим питањима и проблемима по-

средстава јавног информисања.

За припрему и обраду расположивих информација ангажовао би се постојећи новинарски кадар „Ибарских новости“, на пример, за одговарајуће рубрике и врсту чланака, затим стручне службе појединих организација на пример, Центар за развој СОУР „Воћар“ Краљево за технолошку и економску проблематику или пословно удружење за проблеме стања и кретања на тржишту, затим служба СО Краљево, Завода за статистику Основе привредне коморе и задужени појединци из сваке радне организације, која учествује у издавању подли-

стка.

С обзиром да су „Пољопривредне новости“ подлистак већег броја радних организација, које делују на једном подручју са сличним или истим предметом пословања и на тржишту се у извесним случајевима налазе у конкурентским односима, посебно најважније се мора посветити објективности информација, уважавања интереса читаве групације, лојалном односу према другој радној организацији, заступању интереса индивидуалних пољопривредних произвођача и села који произилазе из међусобних односа, што би се могло постићи адекватном уређивачком политиком. Успешно решавање ових проблема у области информисања, представљало би уједно и крупан допринос остваривању заједничких циљева на подручју општине, међусобном повезивању и пословно - техничкој сарадњи.

Висина средстава за финансирање листа ангажована од појединих радних организација одређена је договором представника Општинског одбора ССРН и „Ибарских новости“ и у међувремену коригована жељом представника појединих радних органи-

зација, што ће у будуће морати да се исправи утврђивањем објективних критеријума за учешће у финансирању подлистка, тј. ангажовањем додатних средстава неких радних организација, које сада неадекватно учествују у финансирању.

Ангажована новчана средства у припреми за издавање подлистка представљају почетни минимум за издавање и покривање материјал-

КРАЉЕВАЧКИ „ВОЋАР“ У ПРОШЛОЈ ГОДИНИ

Позитивни финансијски резултат

● У ПОРЕЂЕЊУ СА 1970. ГОДИНОМ ДОХОДАК ПОВЕЋАН ЗА 74,3 ОДСТО ШТО ЧИНИ НАЈВЕЋИ КАЛИТЕТ У СТРУКТУРИ УКУПНОГ ПРИХОДА. ● ЛИЧНИ ДОХОЦИ ПОРАСЛИ У ПРОСЕКУ ЗА 40 ОДСТО, ПА ИПАК, СУ МЕЂУ НАЈНИЖИМ У ОПШТИНИ. ● У НОВОЈ ПОСЛОВНОЈ ОРИЈЕНТАЦИЈИ ИДЕ СЕ НА ПРОШИРЕЊЕ ДЕЛАТНОСТИ И ЗАОКРУЖИВАЊЕ ПРОЦЕСА ПРОИЗВОДЊЕ.

Краљевачки „Воћар“ је је два од радних организација у општини Краљево која је у неколико последњих година имала низ тешкоћа у раду. Сигурно је да се све то манифестовало и на финансијске резултате и долазило је до знатних губитака. Губици су долазили од нерентабилне сопствене производње и од клинице која је до недавно била у саставу „Воћара“.

— Ситуација у пословању се изменила, каже директор СОУР „Воћара“ Краљево дипл. инжењер **Васо Томић** вић. Прологодешњи резултат је позитиван и није се пословало са губитком.

На недавној седници Радничког савета „Воћара“ усвојена је информација о пословању радне организације у прошлој години. Том приликом је истакнуто да је остварен укупан приход у вредности од 65.806.303 динара

И сточарство је уносна грана пољопривреде

них трошкова штампања и за извесну стимулацију сарадника листа из радних организација. У наредном периоду са утврђивањем коначног профила и побољшавањем квалитета, могуће је да ће бити потребна већа средства у првом реду за обезбе-

ћење сарадње еминентних стручњака са стране, али ће се истовремено остворити могућност ангажовања средстава и других заинтересованих фактора за успешно информисање ове врсте.

инж. агрономије
Александар Рашковић

Пословало се и економичније

Утрошена средства су спорије расла од укупног прихода за 4,5 процената, рекли су нам у краљевачком „Воћару“. Ово показује да се економичније пословало. Тај успех би био још већи да је нађено боље решење у унутрашњој организацији рада нарочито када је било у питању боље коришћење капацитета и радне снаге. Материјални трошкови су такође расли спорије него у 1970. години, а мање је било и залиха готових производа него годину дана раније.

Доходак у прошлој години је повећан за 74,3 одсто што чини највећи квалитет у структури укупног прихода.

Овome је, кажу у „Воћару“ допринело повећање укупног прихода и његовог квалитета. Све је ово омогућило и значајан пораст личних доходака. Управо су они у прошлој години порасли за равно 40 процената и достигли просек од хиљаду нових динара што је за триста динара више него у 1970. години.

У прошлој години СОУР „Воћар“ Краљево је забележио у свом пословању пораст продуктивности, економичности и рентабилности па је све ово довело до позитивних кретања у привређивању. Доходак по раднику је повећан за 63 одсто а бруто лични доходи за 32 одсто из чега се може јасно закључити да није дошло до нарушавања пропорција на штету фондова.

Мере за усавршавање унутрашње организације рада

Позитиван пословни резултат из прошле године настао је и у овој години и он ће ићи једном сталном узлазном линијом, јер су предузете мере и за бољу унутрашњу организацију рада. Систем расподеле усклађен је са резултатима привређивања и чини се да ће расподела бити значајан чинилац у даљем успешном развоју. У новој пословној оријентацији ићи ће се на проширивање делатности и постојећих капацитета који ће у целини заокружити производни програм. Чине се напори да се напусте нерентабилне делатности и да у плану „улазе“ само послови од којих се може очекивати добар финансијски резултат.

Д. Ц.

Механизација у пољопривреди

ласти економских друштвених односа у пољопривреди и селу.

Из претходно изнетих констатација произилази да је могло доћи до неодговарајућег остваривања задатака, планова, програма и циљева друштва и радних организација на овом подручју и због неразвијености система информисања.

Да би се отклонили уочени недостаци у досадашњем периоду и обезбедио бољи систем информисања, покренута је иницијатива да се у оквиру „Ибарских новости“ обезбеди простор од једне стране новинског формата у сваком броју листа за подлистак „Пољопривредне новости“, у коме би се третирали проблематика за коју су заинтересоване радне организације пољопривредне производње, прераде и промета пољопривредних производа и услуга у односу на своје радне колективе, село и јавност (СОУР „Воћар“ Краљево, ПЗ „Морава“ Витановац, ПЗ „Ратар“ Печеног, ПЗ „Јединство“ Годачица, ПЗ Ушће, ПЗ Рудно, Предузеће „Исхрана“, Млекара „14. октобар“ Краљево, „Винар“ Кра-

љопривреде и села и др.

Претходно изнет предмет и садржај информисања у подлистка „Пољопривредне новости“, реализовао би се у форми сталних или повремених рубрика и чланака, који би третирали одговарајућу проблематику, као што су на пример:

„Из науке и праксе“

„Коњуцтурне информације“

„Вести из радних организација“

„Календар пољопривредних радова“

„Ликови истакнутих произвођача“

Предлози и мишљења“ и слично.

Информације потребне за садржај подлистка обезбевале би се од радних организација, односно њихових стручних служби, органа управљања и појединаца; друштвено - политичких организација и заједнице, односно њихових стручних служби, са седнице Скупштине, Савета, конференција, комисија и слично; Основне привредне коморе, Пословне банке и Службе друштвеног књиговодства; стручних публикација и штампе и других

што то сама појава суше из-

Еранко Арежина:

Сузбијање корова у сушном периоду

За пољопривредну производњу ова година је изразито сушна што се врло негативно одражава на приносе скоро свих пољопривредних култура. Штетне последице суше још више потенцирају коровске биљке које вегетирају у склопу са усевом који се гаји. Оне ускраћују животни простор културним биљкама, врше засену и онемогућују деловање сунчеве светлости, а уз то и оне могућавају струјање ваздуха. Ове околности утичу на развој разних гљивичних болести, на слаб развојак биљке и осетно снижене приносе. Међутим, изузетну штетност манифестују корови у томе што из земљишта узимају минералну храну и воду. Посебно бих указао на штетност од одузимања воде у сушном периоду. Коровске биљке претежно имају добро развијен коренов систем и висок транспирациони коефицијент, тако да из земљишта узимају велике количине воде. Значи, да гајењем биљкама одузимају и оно мало воде, која се због суше задржала у већој дубини. Према томе, присуство коровских биљака у усеву ствара још безводније прилике, него што то сама појава суше из-

зива. То су довољни разлози да се што ефикасније боримо против коровских биљака.

Мере борбе против коровских биљака су врло комплексне и треба их као такве и изводити. Утврђено је да се велики број коровских биљака преноси на њиве путем стајњака који није потпуно прегорело, па изнешене потпуно сагорелог стајњака може смањити број коровских биљака у усеву.

Употреба хербицида тражи строго придржавање утврђених упутстава за сваки препарат посебно. Свако повећавање концентрације може изазвати оштећење усева пшенице, кукуруза и др., а свако смањење концентрације може препарат учинити неефикасним за корове и тиме нам учинити узалудан труд и уложена средства. Како се ради о врло стручном послу, то је најбоље да количину препарата по јединици површине одреди пољопривредни стручњак узимајући у обзир конкретне прилике.

Данас су у употреби препарати хербицида на бази МЦПА и 2,4,—Д киселине. Препарати на бази МЦПА су „Неосан“, „Дехербан“,

„Агроксоне“, „Феноксилен“ и др. који су мање опасни за усев пшенице. Препарати на бази 2,4,—Д киселине су „Моносан“, „Коровин“, „Коровид“, „Коромор“ и др., а који се одликују бржим деловањем на корове. Из овога се може закључити да препарате на бази МЦПА треба користити када је пшеница осетљива тј. у почетку влатања, када је много закопована, па треба употребити већу количину хербицида када је време кишовито па је усев мокар. Међутим, прскање препаратима на бази 2,4,—Д киселине је боље када се прскањем жели брже уништити коров и када се прскање обавља благовремено и у нормалним условима. Време када се пшеница у свом развоју ретко оштећује је од завршетка бокорења до почетка влатања. За уништавање осетљивих корова (дивље репице, горушице и др.) употребљава се 750 грама активне супстанце по 1 хектару, а за отпорније (паламида) 1.250 грама по једном хектару. За врсту хербицида и концентрацију, те време и начин употребе консултовати пољопривредног стручњака.

СЕЛИМА У ПОХОДЕ

У селима испод Јастребара

СЛОЖНА СЕЛА
ВОДОВОД ГРАДЕ

Захваљујући великој сло-зи мештана неколико села испод Јастребара и великој стручној помоћи Војне поште у Мрсању, у готово сваком домаћинству Буковице, Деваца, Ласца и једног дела Самаила и Мрсања, зашуме ле су чесме. Здрава пијаћа вода, о којој су сељани ових села, сањали деценијама, доведена је са преко 17 километара.

Пролазећи кроз село Буковицу, срео сам Милету Миљковића, председника режиског одбора за изградњу водовода.

— Воду је на овом безводном терену добило 170 домаћинстава. До сада за раду ве на изградњи водовода утрошено је око 120 милиона старих динара, не рачунајући још преко 16.000 надница које су мештани ових села дали. Многи мештани су се годинама патили за воду. Во да је доношена са бунара, који су често били запуштени и нехитијенски, каже Милета.

Када смо повели реч о томе ко је најзаслужнији за ову најзначајнију акцију у историји села, Милета је по ко зна који пут поменуо Војну пошту у Мрсању и главног пројектанта инжењера Мирка Живковића.

У овој години, како рекоше мештани, планира се увођење воде у још 40 сеос-

ких кућа. Вода ће бити доведена са извора у Каони. Када и то буде готово укупна разводна мрежа у овим селима између асфалтног пута Краљево — Чачак и планине Јелице, прећи ће цифру од 80 километара!

Да вода значи препород за села, говори и податак да је само у селу Буковици изграђено већ шест купатила. За годину две биће их на десетине, баш као што је случај са радио апаратима и телевизорима. Но и поред свега мештанима Буковице може се ставити једна озбиљна замерка. Мада поред саме школске зграде пролази водовод, школа још није добила воду.

Водовод није једина прекоупација сељана Буковице. Пре годину и нешто више да на уведен је месни самодопринос за куповину трактора, са којима село заиста оскудева. Нешто касније мештани су се сетили да је боље изградити односно адаптирати сеоске путеве у дужини од 15 километара и извршити реконструкцију ниско напонске електричне мреже, која је одавно дотрајала.

— Надамо се да ћемо из самодоприноса од 5 одсто сакупити довољно средстава — вели Радош Јосифовић, председник месне заједнице.

Имамо лоше путеве, а они су кочница прогреса сваког

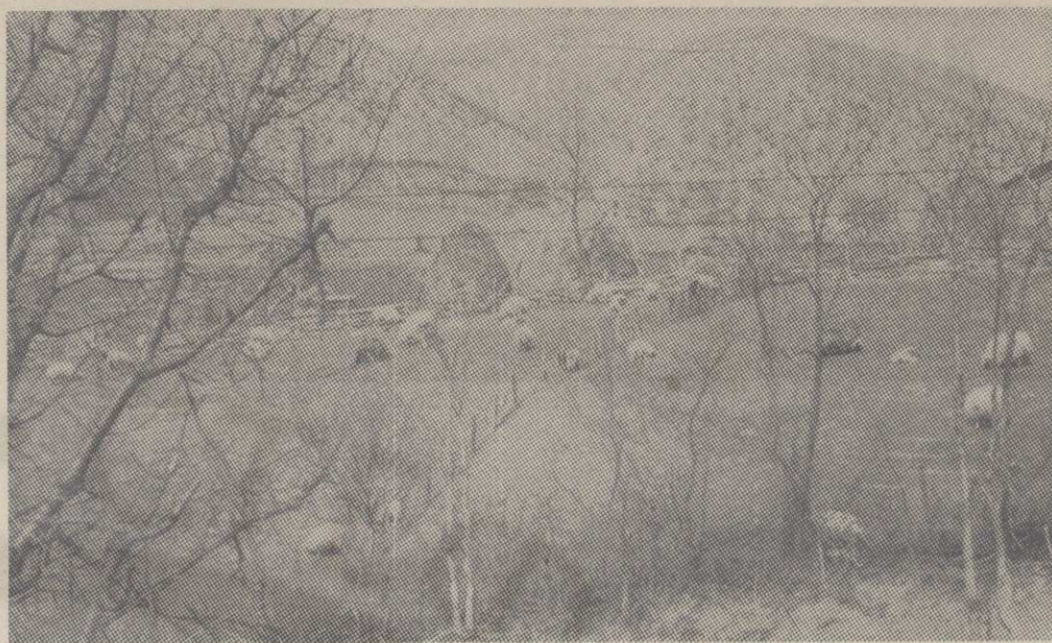
па и нашег села. Размишљамо да за коју годину кренемо на прикупљање средстава за асфалтирање главног пута.

Не треба заборавити да су мештани Буковице велике „инације“ када је у питању нешто да се уради. До сада су увек градили све сами: путеве, уводили струју, Дом културе, далековод, водовод... Сада планирају уређење библиотеке, коју су не давно добили од Радио — телевизije Београд, емисије „Село без сељака“.

Буковица је изразити вођарски крај. У последње време мештани се све више оријентишу на засађивање па туљастог сортног воћа. Стварају се читаве мале плантаже. Поред воћара има и добрих ратара. За разлику од осталих села, Буковица се може похвалити да је приличан број млађих људи који остају на селу, јер и поред свега ту налазе своју рачунину. За пример им служе и узорни пољопривредници као што су Васа Васиљевић, Сретен Радујевић, Томислав Јевтовић, Јован Сталетић и други познати воћари и ратари.

Приликом одласка из села, рекли су ми: „Ово је само почетак, о Буковици ће се тек чути!“

М. Глишковић

Пролећни мотив са села

ТРАЖИМО НАЈБРОЈНИЈУ ПОРОДИЦУ

Деце као кишше
— каже Емро

У селу Долову удаљеном од Тутина 15 километара, у подножју „Врањаче“ живи три наесточлана породица земљорадника Емра Суљића. То су Емро, његова жена Фана, синови: Салко, Исмет, Рамиз, Назим, Зајим, Хусеин и Нусрет и кћерке: Зука, Зумрија, Хаснија и Сенада.

У трагању за најбројнијом породицом нашег краја, по-

пис неписмених уписања је и Зука која ће похађати те чај за одрасле. Е, да вам је видети када изјутра пођу у школу, па се уреде од куће. Вогами су и добри ђаци. Про сечно одлични и врлодобри.

Започети разговор наставио смо у соби величине 4x5 метара, која је и једина просторија, где живи ова многочлана породица. Два дрве-

тав километар, да носи рубље на прање на реку која је, такође, од куће удаљена око 2 километра. Враћа се с мокрым рубљем од реке до куће уз брдо, као уз брвно стрмо, што представља посебну потешкоћу.

У овој породици нико није запослен. Живи се од жуљевитих Емрових и Фаниних руку. Најстарија кћи Зука није ишла у школу, па ће ускоро почети похађање Школе за одрасле. Салко похађа осми, Исмет седми, Зумрија шести, Назим и Рамиз четврти и Зајим други разред основне школе у Долову, док Нусрет, Хаснија, Хусеин и Сенада проводе још безбрижне деце дане.

Док сам се враћао у Тугин пред очима ми је стално провејавала слика ове бројне породице, која је остала горе у брдима. Посебно ме задивила храброст ових родитеља, који у току разговора ни једном нису поменули терет и кајање што имају толико деце, већ бригу како их извести на пут, који им ни мало неће бити лак. Можда само уз нечију помоћ.

А. Смаилагић

Породица Емра Суљића из Долова

Нестаје проблема око изградње водовода у Врб

ЗАКОН НА СТРАНИ ВРБЉАНА

● ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ ПОНИШТИО РЕШЕЊЕ РЕПУБЛИЧКОГ СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ШУМАРСТВО И ВОДОПРИВРЕДУ КОЈИМ ЈЕ БИЛО ОНЕМОГУЋЕНО ДА МЕШТАНИ ВРБЕ НАСТАВЕ ЗАПОЧЕТУ ИЗГРАДЊУ ВОДОВОДА ОД ИЗВОРА У СЕЛУ ДРАГОСИЊЦИМА.

Још 1968. године почела је велика акција на изградњу водовода у селу Врби. Мештани овог села имали су сагласност мештана Драгосињаца да користе извор који се налази у Драгосињцима.

Она је тражила сву потребну техничку документацију и на крају је одлучено да се дозволи градња водовода.

— Ми смо после тога преузели све што смо могли да

ђана у Београду. Управо дошло је до жалбе мештана из Драгосињаца на постојеће решење о одобрењу око изградње водовода. Републички секретаријат за пољопривреду, шумарство и водопривреду доноси своје решење којим се практично забрањује наставак изградње водовода у Врби.

Врбљани су знали да је закон на њиховој страни па су се жалили Врховном суду Србије и тражили да се поништи решење Републичког секретаријата за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Како смо званично сазнали Врховни суд СР Србије на седници од трећег фебруара је поништио решење Републичког секретаријата за пољопривреду, шумарство и водопривреду и тако коначно решио проблем који је толико непријатности доносио грађанима Врбе.

— Водовод ћемо завршити у овој години, каже председник Месне заједнице Добрица Антонијевић. Предрачунска вредност овог објекта износи 130 милиона старих динара. Воду ће користити 250 домаћинстава, школа са преко 400 ученика, здравствена станица, ветеринарска амбуланта, предузеће „Мермер“, „Воћар“ и неколико других организација.

Д. Цвијетић

Некада се по воду ишло и овако

Међутим, касније долази до низа неспоразума око овог питања. Група људи из Драгосињаца је покушала да омете извођење радова на новом водоводу. Спор тако добија све веће димензије и долази до низа састанака друштвено — политичких организација ова два села. Да се проблем реши покушала је и Скупштина општине Кра-

акција тече нормално и да што пре дођемо до воде, каже председник Месне заједнице у Врби Добрица Антонијевић. Акција ипак није успела и време изградње водовода је одложено. Разлог за то према речима Славољуба Ташића, председника Социјалистичког савеза из Врбе је нова интервенција групе гра-

сетили смо ових дана ову породицу. И још на првом кораку и сусрету уверили смо се да смо на добром и правном путу. Срео нас је домаћин Емро са својом децом. Када смо му испричали циљ наше посете, није крио велико задовољство што први пут види новинара пред својом кућом.

— Хвала синко, тим вашим новинама које су се сетиле и интересују се за нас који имамо велику породицу, каже нам Емро, док седимо и започињемо разговор.

— Па ето, како је почело. Са првом женом, што се тиче деце, нисам имао много среће, па сам 1953. године узео Фану, која је од мене била млађа 23 године. И од тада деце ко кишше, прича нам Емро. — Родило нам се за ових 18 година 12 деце. Но, најстарија кћи Банија удала се пре 3 месеца. Штета што тада нисте дошли, јер би за једног члана били бројнији, шали се Емро.

Док смо разговарали са домаћином око нас се већ нашло десеторо деце, док је најмлађа безбрижно још спава ла у већ дотрајалој колевци, која је шкрипила, као да је и она хтела да нам исприча како је у њој одрасло свих једанаесторо деце и да ће издржати још ако затреба.

Колико деце иде у школу — питамо Емра.

— Па, цело једно одељење, — кроз шалу каже Емро. — За сада иде шесторо, а сада када је био овај по-

на кревета са оскудном постељином, један стари шпорет, 16 кашика поређаних у углу собе преко брвна, неколико порција расутих по патосу — целокупна су имовина ове породице. Деца спавају на патосу, а шта је то телевизор, креденац, кауч или сто и не знају. Док у соби водимо разговор кроз разређени патос старе брвнаре допире тежак смрад, јер у подруму још леже говеда. Овоме треба додати да Емро има још око десетак хектара пасивне земље, која више узима него што даје, 20 оваца и шесторо говеди „буше“, што је целокупна имовина, капитал и егзистенција ове тринаесточлане породице.

— Шта да вам причам, па, ето трошимо месечно 250 килограма брашна. Наравно да га купујемо. А, с хлебом, богами, шта са њађе. Више пута деца грицају и сув комад, жали нам се домаћин.

Разговор је трајао неколико часова, али за све то време домаћица Фана није села. Неуморно је радила по кући, а сваки њен дан је такав, јер није лако обавити све кућне послове за овако бројну породицу. Уз то за време сезоне пољопривредних радова мора да ради и пољопривредне послове. Али, надчовечанским напорима Фана св, то успева. Поред осталог, она свакодневно мора да умеси по десетак хлебова, да донесе воду за пиће која је од куће удаљена чи-

Д. И.

КУЛТУРА УМЕТНОСТ ОБРАЗОВАЊЕ

Радни људи и култура

ЗАЛАГАЊЕ ИЛИ ОДЛАГАЊЕ

Од недавно одржаног Конгреса културне акције Србије култура се нашла у тражењима и изналагањима својих задатака и предузимању разноврсних мера. При свему томе дешава се понекад да предвиђене акције ни су увек збир, односно резултат планова рада и стваралаштва установа и организација у култури и уметничког професионалног или аматерског потенцијала, који о-

дражава потребе и могућности друштвено - политичке заједнице. Насупрот овој узгредној примедби, додајмо још и ово: те акције у неким случајевима су и одраз који јим ни мало неће бити планова републичких културно - просветних организација. Оставимо по страни ове опаске и задржимо се на једном детаљу.

У плановима културних акција друштвено - политич-

ких заједница није довољно посвећено пажње тражењима начина и могућности за стварање услова приближавања културе непосредним произвођачима у индустријским местима и већим селима на подручјима општина. Без обзира на све ово, надавно се у Краљеву чуо један занимљив предлог, који би на неки начин могао знатно да помогне решавању проб-

лема односа произвођача према култури.

Већи радни колективи требало би да размисле о отварању радног места за једног радника у култури, тако је отприлике гласио тај предлог. Додајмо уз то, да би један такав радник могао да прати потребе за културом, да изучава културне могућности, открива таленте, популаризује културу, организује културну забаву, а надавно спроводи осмишљену политику у приближавању радним људима рада и стваралаштва у култури. Од тог занимљивог предлога прошло је готово шест месеци и колико нам је познато, за отварање таквог радног места није се до сада изјаснило ни једна већа краљевачка организација. Да ли то треба да претпоставља да самоуправни органи тих радних организација није стало да радни људи усвајају културу и њене тековине. Или тако нешто слично схватају радници и стваралаци у култури. Уместо одговора на ова питања, остало је да се и ми запитам: да ли непосредни произвођачи треба да се приближавају култури, или култура треба да се приближава непосредним произвођачима или треба очекивати обострано приближавање?

Емир Смојић

Образовање

МАРКСИСТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ МЛАДИХ — ТРАЈНИ ЗАДАТАК

Требало је изгледа чекати на 21. седницу Председништва СКЈ и осврте друга Тита, па да се поново, ко зна по који пут, почне размисљати о недоуствено ниском нивоу марксистичког образовања у нас. Мада је аларм већ поодавно дат, посебно кроз поразне резултате читавог низа анкета и упитника у којима је избило на површину позорно непознавање основа марксизма, нашег друштвено - политичког система и историје СКЈ, изгледа да се цела акција још увек своди на традиционално „зацртавање проблема“.

Уз сво признавање сложености услова у којима се води борба за изградњу социјалистичког друштва, недореченост наставних планова, помањкање одговарајућих уџбеника и дефицит у стручним кадровима, мора се признати да се целом овом питању, бар на територији Србије, до сада прилазило исувише опрезно.

Ипак, ових дана, мада већ уз мало закашњења, Републички секретаријат за образовање и науку одлучио је да повуче први потез. Свим школама на територији Србије, којима је, уосталом, за коном и поверен задатак да „разрађују, утврђују и конкретизују наставни план и програм“, упућено је писмо у коме се скреће пажња да „треба одмах, без одлагања, предузети конкретне мере у школи за побољшање марксистичког друштвено - политичког образовања ученика како путем наставе, та-

ко и реализовањем посебних програма које треба да конституише школа у сарадњи са друштвено - политичким организацијама“. Овим само управним поступком донесени програми требало би да постану саставни део годишњег рада сваке школе на територији Републике Србије.

Међутим, иако писмо Секретаријата указује и на неке конкретне акције које стоје пред Просветним саветом и другим републичким органима и институцијама, разматрање проблематике марксистичког друштвено - политичког образовања у области школства још увек је у фази студијског проучавања.

Општа је оцена да је у раду на остваривању циљева и задатака образовања и васпитања младих један од најзначајнијих и најпресуднијих фактора — наставник. Добар садржај образовања је само основна претпоставка успешне наставе. Њену пуну успешност и жељене исходе обезбеђује ипак наставник, чија стручна, педагошка - психолошка и идеолошка - политичка спремност мора бити на висини. Отуда би првенствено требало обезбедити одговарајући систем образовања и сталног усавршавања наставног кадра. Чињеница је да овоме значајан допринос може дати и Југословенски завод за проучавање школских и просветних питања. Овај завод је недавно организовао и саветовање на тему „Савремени проблеми марксистичког образовања школске омлади-

не“ за наставнике друштвених наука, просветне саветнике, директора и остале заинтересоване. Коначно одговарајући, можда и пресудан допринос у побољшању стања марксистичког друштвено - политичког образовања и васпитања младих треба да пружи и Републичка конференција Савеза омладине.

Емир Смојић

Године и позоришно стваралаштво

МАЛИ ЧОВЕК — МАЛИХ УЛОГА

Речи!.. Увек туђе!.. У њима мале позоришне улоге малог позоришног човека. Смех, туга, сега, радост и плач. И дуге године скутане у никада објашњену љубав према позоришном стваралаштву.

Мали човек малих улога, уосталом, нека се сам представи...

„Зовем се Радивоје, а превише Кандић. Од металостругара постао сам позоришни аматер. Од једног и другог постао сам машински техничар и слет позоришни аматер.“ — Тако мали човек малих улога почиње разговор о себи. Тог тренутка његове црне и крупне очи, под косматим обрабама и на дугуљастом сувоњавом лицу, засјајуцају неком сетом и очне усне задрже шапат, јер сећање на ране године ника да не могу да се исцеле.

Радивоје Кандић или мали човек малих улога имао је детињство и дечаштво без радости. У већ петог годишн остало је без оца, али са пожртвованом и племенитом мајком. Да би прехранила сина и себе радила је по кућама и прала туђе рубље. За једину надицу, ручак и вечеру коју је доносила кући своје сину — јединцу.

Рана сиротиња малом човеку малих улога није сметала да у души својој зачне велику љубав према позоришту — највећој уметности изговораног доживљавања речи. Већ као замлађени дечак, крајем прве године после другог рата, Радивоје Кандић се придружио краљевачком Културно - уметничком друштву „Абрашевић“. Неколико година доцније појављивао се као позоришни стваралац и у тадашњем професионалном позоришту. А пре двадесетак година дошао је у тек основано Аматерско позориште.

Тако је мали човек малих улога у својој необјашњивој љубави према позоришту

оставио до сада за собом преко две и по деценије предањог, тихог глумљења у коме је било само једно задовољство.

„Моје једино и највеће задовољство била је додела са та за десетак година позоришног аматерског рада.“ — Са неким прикривеном сетом у гласу додаје у разговору Радивоје Кандић.

А како и не би. За толике године пожртвованог и самопрегорног позоришног рада

Радивоје Кандић

само једно веће признање. Није никако чудо, јер позоришна уметност је славила и сада, на жалост, слави само уметнике великих улога. Мале улоге представљају и мале таленте, а да нико не зна да се иза малих улога крије и велика душа. А ту и такву душу слабо ко схвата, још мање одаје признање. Живети изнад те неуобичајене неправде веома је тешко. Њу једино може да надрасте свачије срце које је на длану и нуди га сваком који га је купио за једину улазницу и од њега тражи да га засмејава и расплаче. Тако срце имао је и данас и мали човек малих улога. Радивоје Кандић за преко две и по деценије позориш-

Крајем марта у Краљеву

Одржано Општинско такмичење најмлађих математичара

Просветно - педагошки завод крајем марта организовао је општинско такмичење ученика основних школа из математике. На такмичењу се појавило 215 ученика предкомисијом коју су сачињавали: професори Иван Муњићкић и наставници Миленко Прокловић и Славо Нековић. Од 85 ученика петог разреда освојило је од 15 до 20 бодова. С обзиром да је за њих општинско истовремено и завршно такмичење, то је Комисија предложила да се награде они ученици који су освојили по 20 бодова, а похвале они који су освојили од 15 до 19 бодова. Од 130 ученика од шестог до осмог разреда освојило је од 16 до 25 бодова њих четрдесеторо. Поред 12 ученика из осмог и 13 ученика из шестог, на такмичењу је показало изразити смисао за математику 15 ученика седмог разреда основних школа.

На међуопштинском такмичењу „Младих математичара“, које је предвиђено да се одржи 16. априла у Краљеву, појавиће се и 40 ученика основних школа са подручја краљевачке општине.

М.

КУЛТУРНО - ПРОСВЕТНА ЗАЈЕДНИЦА СРБИЈЕ ПОРЧУЈЕ

Задружне домове вратити култури

Шеста редована скупштина Културно - просветне заједнице Србије ових дана је упутила препоруку о задружним домовима скупштинама општина, конференцијама Социјалистичког савеза и Савеза омладине, затим месним заједницама, земљорадничким задругама, пољопривредним комбинатима, заједницама културе и културно-просветним заједницама.

Поводом тога шеста редовна скупштина Културно - просветне заједнице Србије „сматра најпре да задружни

домови, који су у највећој мери подизани удруженим снагама радних људи и грађана, треба да служе и за културне програме“. Препоручује се скупштинама општина да донесу потребне одлуке да се делови задружних домова намењени култури ставе на располагање месним заједницама или другим организацијама које ће да преузму одговорност за остваривање програма културних акција, развијање и унапређење културних делатности.“

М.

Школовање радника

НОВ НАЧИН ПОЛАГАЊА ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит за свршене ученике Школе за квалификовање радника до сада се састојао из израде практичног рада, његовог писменог обраћања и усмене одбране. Овај посао (полагање) трајао је за једног кандидата око 20 дана. Сам начин полагања обухватао је све оно што је један ученик стекао или требало да стекне кроз своје трогодишње школовање и практичну обученост.

Међутим, већ на крају ове наставне и школске године почеће да се примењује нови Правилник о полагању завршног испита, у складу са новим наставним плановима и програмима донесеним 1969. године. Нов начин полагања неће у многоме суштински изменити сам процес, али

ће га зато доста компликовати. Наиме, завршни испит, већ у јуну ове године, састојаће се од три дела, али овог пута из: практичног рада са писменим образложењем и усменом одбраном као једном целином, писменог рада из српскохрватског језика и усменог испита из једног изборног или фиксiranог стручног предмета.

У Школи за квалификовање радника у Краљеву по новом начину полагања завршног испит у јуну око 260 ученика, уколико сви заврше са успехом трећи разред. Како ће се у пракси показати примена новог Правилника о полагању завршног испита, видеће се одмах после првих обављених испита.

Д. Јанковић

ног стваралаштва тумачио је стотинак малих, такзваних епизодних улога. Од неколико речи, преко реченица, до неколико десетина реченица мали човек малих улога остала је прича никада не испричана.

„Са својим малим улогама прошао сам старо српско село и његову чаршију. Епизодне улоге одвеле су ме и у неке европске и ваневропске земље. Па, ипак, ништа лепше од страних земаља није било и нема од нашег старог краја.“ — У разговору, између осталог каже наш мали човек малих улога. И одмах затим узгред додаје...

„Мале, епизодне улоге ни су биле све за ове две и по деценије позоришног рада. Последњих година, имао или немао улога, био сам у десетак позоришних представа и помоћник редитеља. Ради тога што сам се бавио и овим позоришним радом прозвали су ме и помоћник Петко. За ово име нисам ја крив, већ покојни Милош Глишић који је у позоришном делу „Валевска подвала“ заправо измислио и неког Петка помоћника среског капетана. Ни то није све. Пошто радим у гибјари за то време мене су звали и Рака гибја или Рака федер. Све то мени није сметало, јер сам волео и још увек волим позориште...“

Ако га у овом случају и запитате, зашто воли то проклето позориште, може да се добије отприлике и следећи одговор...

„Свако по нешто воли. Неко воли туђе пиле. Неко воли туђу жену, а ја волим позориште. Не због њега самог толико, колико због тога, јер оно може да ми пружи да заменим и доживим туђе ликове и туђа времена и тако да се ослободим досаде свога свакодневног лика. А друго што преко позоришне драме могу да се сазнају људи, њихова култу-

ра, нарави и обичаји, а нада све да се увек и стално оправада слободно време у којем случају оно никада не може да буде изгубљено.

Мали човек малих улога или Радивоје Кандић стотинак својих епизодних улога научио је увек напамет. Међу њима била му је најдража улога Кири Диме у комедији Јована Стерије Поповића „Кир Јања“. А једна од највећих незгода десила му се за време извођења комедије Бранислава Нушића „Сумњиво лице“ у којој је играо малу — епизодну улогу газда Спасе механиције.

На једном извођењу ове комедије Бранислава Нушића мали човек малих улога требало је у једној сцени да се нађе у штенари са једним псећем. Како није пре тога имао ни једну пробу са њим, на представи, због изузетне ситуације, често је почео да лаје и уједа Радивоја Кандића за ногу. Изненађен овом ситуацијом, пошто је режијски било предвиђено да се у једном тренутку нађе у штенари, подигао је увис псеће боравиште и полугласно на сцени започео отприлике овакав монолог...

„Шибе, шибе, да те редитељ који те написмен као и ти измислио за драмског уметника. Ако си и написмен што бар не научи своју улогу, а не да ми кивнеш и уједаш ме за ногу...“

Од тада па и данас са сваки својим „написменим“ партерном малим човеком малих улога приређивао је своје пробе без редитеља.

За две и по деценије тихог, самопрегорног и пожртвованог рада мали човек малих улога остао је и даље у љубави са епизодним улогама и никада неоствареним сном да бар некада одигра већу и значајнију улогу.

М.

Првог априла 1972. године, навршиле су се три године од смрти нашег сина и брата

МИТРОВИЋ ДРАГИЋА
инжењера агрономије

који нас је оставио да вечито тугујемо за њим. У знак сећања и поштовања на њега и његову љубав према нама, тога дана смо изашли на краљевачко гробље и сузама, цвешем и мислима одали му заслужену пошту.

Ожалошћена: мајка Мица, сестра Вера, остала

многобројна родбина кумови и пријатељи.

ЗАХВАЛА

Дана 12. априла 1972. године, навршава се 8 година од смрти моје драге тетке

БОЖОВИЋ — ВАСИЉЕВИЋ БОРКЕ
из Краљево

па у име помена, прилажем 300. — динара, Општинском одбору Савеза слепих у Краљево.

Ожалошћена
Миладиновић Миланка
са сином Радојком

Овим путем се захваљујемо.

Општински одбор Савеза слепих Краљево.

УГОСТИТЕЉСКО ПРЕДУЗЕЋЕ „СРБИЈА“

У КРАЉЕВУ

РАСПИСУЈЕ

ЛИЦИТАЦИЈУ

ЗА ПРОДАЈУ ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА И СИТНОГ ИНВЕНТАРА

- Продаја извршиће се на дан 12. априла 1972. године, са почетком у 8 часова у објекту „Плажа“ на обали Ибра.
- Разгледање средстава, међу којима и путничког возила КОМБИ 1600 у невожном стању са почетном ценом од 5.000 динара, на дан продаје од 6.30 до 8 часова.
- У колико се не изврши продаја одређеног дана, иста ће се поновити 13. априла 1972. године са почетком у 8 часова.

КОМИСИЈА ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ КОНКУРСА ДИРЕКЦИЈЕ ЗА УРБАНИЗАМ, ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ИЗГРАДЊУ КРАЉЕВО

РАСПИСУЈЕ

КОНКУРС

ЗА ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС:

1. ФИНАНСИЈСКИ КЊИГОВОЂА, за рад у економско-финансијском сектору НА ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ, најмање 5 месеци.
У С Л О В И: Средња школска спрема, са најмање 4. године радног искуства, а предност имају кандидати са искуством на овим пословима.
2. ПРИПРАВНИКА ЈЕДНОГ.
У С Л О В И:
Завршена средња — техничка школа, архитектонског смера.
● Лични доходак по Правилнику о расподели личних доходака.
● Конкурс остаје отворен 8. дана од дана објављивања.
● Пријаве се подносе овој Дирекцији, са знаком „За конкурс“.
● Уз пријаву обавезно доставити доказе о испуњавању услова конкурса, у противном пријава се неће узети у обзир приликом одабирања.
● О резултатима конкурса кандидати ће бити писмено обавештени у року од 10. дана по истеку рока за подношење пријава.

НА ОСНОВУ ОДЛУКЕ РАДНИЧКОГ САВЕТА ОД 11. МАРТА 1972. ГОД. ПРЕДУЗЕЋЕ

„ВОЂАР“ БЕОГРАД
СОУР „ВОЂАР“ КРАЉЕВО

РАСПИСУЈЕ
ЈАВНУ ЛИЦИТАЦИЈУ

ЗА ПРОДАЈУ:

1. Зграда — објекти фарме видрица у Ковачи ма са инвентаром уређајем за хлађење и инсталацијом почетна продајна цена 390.000 динара.
2. Зграда управе у улици Цара Душана 23 Краљево са 10 радних просторија ходњом ВЦ уређајем и др. почетна продајна цена 550.000 динара.
3. Сепарација у Обрви са механ. лопатом, вибро ситом, транспортером осталим прибором за покретање и инсталацијом. Почетна продајна цена 53.000 динара.
4. Вршалица „ЗМАЈ“ тројка са одговарајућим прибором исправна у ОЈ. Жича почетна продајна цена 17.000 динара.
- Продаја ће се обавити 12. априла (среда) и то: Под редним бројем 1 у 10 часова у Ковачима.
- Под редним бројем 2 и 3 у 12 часова у Улици Цара Душана 23 Краљево.
- Под редним бројем 4 у 14 часова у Жичи.
- Сва горе наведена средства могу се видети сваког радног дана од 7-12 часова у горе наведеним местима.
- Право учешћа на лицитацији имају сва правна и физичка лица.

Обавештавамо сву родбину, рођаке, пријатеље, познанике и Цигине другове и другарице да се 8. априла 1972. године навршава три године од преране и трагичне смрти нашег много вољеног јединца сина

МИЛАНКА НИКОЛИЋА
(ЦИГЕ)
из Врдила

Еј младости најмилије
твоја мајка плакаће до гроба.
Кад се сети ког је имала и у земљу младог закопала.
Око гроба шарени се цвеће,
тебе мајка заборавит неће.
Сузе лије и цвеће залива у сузама јединца дозива.

Аој гробе, што се не отвориш,
сине мили зашто не говориш,
да погледаш родитеље твоје
како црни поред гроба стоје.

Вечно ожалошћени: мајка Миломирка, отац Станимир, сестра Драгана и остала родбина.

ИЗЈАВА ЗАХВАЛНОСТИ

Поводом изненадне смрти наше миле мајке и таште **БОДАНОВИЋ ЉУБИЦЕ**, домаћице из Краљево, у немогућности да појединачно захвалимо на многобројним изјавама саучешћа, овим путем захваљујемо свим познаницима и пријатељима који нам усмено или писмено изјавише саучешће и испратише нашу добру мајку на вечни починак. Посебно захвалност изражавамо нашим комшијама Станиславу (Саји) Милошевићу који је уложио много труда да нашу мајку спасе од смрти и својим колима лично доведе лекара да јој укаже хитну помоћ. Велику захвалност дугујемо и осталим комшијама, пријатељима и рођацима који нам у овим тешким тренуцима помогоше око испраћаја миле нам покојнице. Не мању захвалност дугујемо и колективу Кројачке задруге „1. МАЈ“ и колективу Угоститељског предузећа „Србија“ у Краљево који положише венце на гроб миле нам покојнице и својим присуством увеличаше овај наш тужни скуп. Такође дугујемо велику захвалност докторки **ОЈГИ СЕМИЋ** на њеном труду да нашу милу мајку отргне од смрти, а посебно на разумевању и хуманости коју је том приликом испољила као лекар и човек. **МИРОСЛАВА И АЛЕКСА АЛЕКСИЋ**

САВЕТ ШКОЛЕ ЗА ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ ОД РАСЛИХ У КРАЉЕВУ НА СВОЈОЈ СЕДНИЦИ ОД 13. МАРТА 1972. ГОДИНЕ ДОНОСИ ОДЛУКУ О

РАСПИСИВАЊУ

КОНКУРСА

ЗА ДВА УЧИТЕЉСКА МЕСТА ИСТУРЕНА ОДЕЉЕЊА У ГРДИЦИ (ЦИГАНСКО НАСЕЉЕ), НА ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ ОД ЗАВРШЕТКА КОНКУРСА ДО 31. АВГУСТА 1972. ГОДИНЕ.

У С Л О В И:

1. Васпитач или учитељ, за рад у васпитној групи предшколске деце.
2. Учитељ, за рад на описмењавању одраслих комбинованог одељења од I — IV разреда.
- За радно место под бројем 1. васпитач или учитељ, пет година радног стажа у настави, положен стручни учитељски испит, предност имају васпитачи са завршеном учитељском школом.
- За радно место под бр. 2 завршена учитељска школа, пет година рада у настави и положен стручни испит.
- Остали услови према ЗООШ и Статута Школе. Конкурс остаје отворен 15 дана од дана објављивања.
- Молбе са документима доставити на адресу: Школа за основно образовање одраслих у Краљево.

ПРОГРАМ РАДИО КРАЉЕВА

НА СРЕДЊЕМ ТАЛАСУ 306 МЕТРА, ОД 6. 4. ДО 13. 4. 1972. ГОДИНЕ

ЧЕТВРТАК: 6. 4. 1972.

13,00 — 13,05 Најава Радио Краљево и вести, 13,05 — 13,20 Поздрави, жеље и честитке I део, 13,20 — 13,25 Препоручујемо за данас и сутра, 13,25 — 13,45 Представамама вам радне колективе, 13,45 — 14,00 Рекламини магазин I део, 14,30 — 15,00 Поздрави, жеље и честитке II део, 17,00 — 17,30 На заједничком таласу, 17,30 — 17,45 Дневник нашег краја, 17,45 — 18,00 Рекламини магазин.

ПЕТАК: 7. 4. 1972.

13,00 — 13,05 Најава Радио Краљево и вести, 13,05 — 13,25 Говорно музичке емисије Мало ја, мало ви, 13,25 — 13,30 Гост нашег студија, 13,30 — 14,00 Савети стручњака, 14,30 — 15,00 Поздрави, жеље и честитке, 17,00 — 17,30 На заједничком таласу, 17,30 — 17,45 Дневник нашег краја, 17,45 — 18,00 Рекламини магазин.

СУБОТА: 8. 4. 1972.

13,00 — 13,05 Најава Ра-

дио Краљево и вести, 13,05 — 13,20 Поздрави, жеље и честитке I део, 13,20 — 13,25 Препоручујемо за данас и сутра, 13,25 — 13,45 Представамама вам радне колективе, 13,45 — 14,00 Рекламини магазин I део, 14,30 — 15,00 Поздрави, жеље и честитке II део, 17,00 — 17,30 На заједничком таласу, 17,30 — 17,45 Дневник нашег краја, 17,45 — 18,00 Рекламини магазин II део.

НЕДЕЉА: 9. 4. 1972.

12,00 — 12,30 Најава програма Радио Краљево и Селима у походе, 12,30 — 13,00 Рекламини магазин, 13,00 — 14,30 Поздрави, жеље и честитке.

ПОНЕДЕЉАК: 10. 4. 1972.

13,00 — 13,05 Најава програма Радио Краљево и вести, 13,05 — 13,30 Рекламини магазин I део, 14,30 — 15,00 Поздрави, жеље и честитке, 17,00 — 17,30 На заједничком таласу, 17,30 — 17,45 Дневник нашег краја, 17,45 — 18,00 Рекламини магазин II део.

♦ Мали огласи ♦ Мали огласи ♦

● Продајем монтажни локал, 28 м² са градском водосталацијом која одговара свим условима. Цена повољна. Момо Дробњаковић, Карађорђева 26 — Краљево.

● Продаје се земља 146 ари у селу Адранима код Краљево, близу асфалтног пута. Цена по договору. Упитати сваког дана Младена Тодоровића у Адранима код задружног дома.

● Продајем мотор ПУНДИЗЕЛ 14 КС са комплет циркуларом и преса за сечење цигле СПИРАЛНА, претис моторцикл у добром стању, нов монофазни мотор неупотребљиван. Цена повољна. Симоновић Милан, ул. Пописка 28 — Рибница — Краљево.

● Продајем кућу К-5 и шуцу 13 х 3, буџар у дворишту Марковић Будимир бр. 148 Кованлук код Краљево.

● Продајем ФИАТ 1300, произведен 1969. и монт опеку 1000 ком. Чмерић, Рада Вилотијевића 2 Краљево.

● Продајем ливаду 35 ари у Ковачима. Погодно за градњу. Близу струја и вода. Цена повољна. Раденковић Кајо — Ковачи.

● Продајем путничка кола „Застава 750“. Цена повољна. Пауновић Андрија, Гоцка 26 — Рибница Краљево.

● Продаје се нова трособна комфорна кућа са гаражом, Жикиће Шпанца — 45 Краљево — насеље Рибница.

● Продајем стан — одмах усељив, тврди материјал, величине 50 м², 3 одељења. Може пола под кирију, засебан улаз. Стојанка. Цара Душана 64/1 — Краљево.

● Продајем комбиновану собу купљену пре годину да на цена врло повољна, обрати се после 15 часова на адресу ул. ТРГ ЈНА војни солитер 1/стан 28 Милојковић Миодраг — Краљево.

● Продајем 20 ари земље у Чибуковцу код Краљево, Погодно за изградњу стамбених и пословних просторија. За обавештење код адвоката Радисава Целића.

● Продајем 2,50 ха земље у две парцеле са старом кућом одмах усељива у селу Самалима, засеок „ЛУКАВАЦ“. Окућница има око 1,15 ха, два лица (пута), пред кућом на 50 метара је ауто буска станица Краљево — Вуковица а на 30 метара је шахта са водом, јаког притиска и доброт квалитета. Зе мља је власништво Русике удове Митровић, рођ. Рамоновић из Прогорелице. За сва обавештења се обратити Животи Матовићу из Адрана 182.

● Хитно и јевтино 45000 н.дин. продајем нову кућу — једнособан стан одмах усељив, Матејевић Марија ул. Водостаница бр. 66 код војне капије НА АЕРОДРОМУ.

● Продајем кућу трособан комфоран стан са гаражом и баштом све ново и одмах усељиво. Обавештења на телефон 21-972 поподне

кући Карпошева 3 — Краљево, Радомир.

● Продајем кола ФОЛСВАГЕН 1200 у возном стању, регистрован за 1972. годину. Цена повољна. Обратити се на адресу Милинковић Милисав, продавница „УНИВЕРЗАЛ“ Трговинет Краљево, сваког дана од 6-20 часова.

● ПРОДАЈЕМ двособан комфоран стан у Врњачкој Бањи, улица Боре Висилевића бр. 1.

Упитати: Јовановић Уроша

● ПРОДАЈЕМ мотоцикл „ПУХ“ 175 кубика, генерално поправљен и регистрован до новембра.

ПЕРО — продавница „Шумадија“ — Краљево

ИЗГУБЉЕНА ДОКУМЕНТА

● Оглашавам неважећим сведочанство IV разреда Основне школе издато школске 1946/47. године у Јаружаку на име Гуцулић Глишо.

● Оглашавам неважећим сведочанство IV разреда основне школе издато школске 1946/47. године у Самалима на име Мојсиловић Борисав.

● Оглашавам неважећим сведочанство основне школе VII разреда издато школске 1963/64 годније у Рибници, школе „Вук Караџић“, I и II разреда Школе ученика у привреди издате школске 1964/65 и 1965/66. године на име Радомир Томовић из Крушевице.

РАЗНО:

● Продајем њиву од 75 ари у Лаћевцима близу варошице. Лепо место за изградњу куће. Обратити се Томић Новича Лаћевци или Томић Милораду Октобарских Жртва 10 — Краљево.

● ИЗРАЂУЈЕМ СВЕ ВРСТЕ КЉУЧЕВА ЗА ДОМАЋИНСТВА И ЗА СВЕ ВРСТЕ ПУТНИЧКИХ КОЛА. КОТАРЧЕВИЋ, РАДА КОНЧАРА 14 РИВНИЦА — КРАЉЕВО.

ОБАВЕШТЕЊЕ:

● Обавештавају се грађани да је од 1. 4. 1972. године почео ОТКУП ПУЖА. Поцени 300 ст. динара по 1 кгр. откуп се врши БЕРАНОВАЦ Петрашиновић Љубо 128. У Грачацу Марић Јован.

„ЗДРУЖЕНИМ ЧАСОПИСИМА ПЛАНИРАЊА (Планирање кадрова, Планирање самозаштите и Планирање развоја) — Београд за дописништво часописа Краљево, ПОТРЕБНИ СУ САРАДНИЦИ ЗА РАД НА ПРИКУПЉАЊУ ИНФОРМАЦИЈА, обради тржишта и пласману публикација и услуга.

За наведене послове потребна је висока, виша и средња стручна спрема.

Молбе са описом кретања у служби и краћом биографијом достављају се на адресу: Дописништво часописа „Планирање“ Краљево, Омладинска бр. 2) III спрат (зграда Основне привредне коморе у Краљево, или Краљево, поштански фах 76. Молбе се подносе поштом.

Оглас траје до попуње. Постоји могућност заснивања сталног радног односа. Рад је по учинку, терен: СР Србија, СР Македонија и СР Црна Гора“.

ИЗ ФСП-а КРАЉЕВО Региструју се за:

● Ф. К. „ЖИЧА“ (ЖИЧА): Марковић Властимира Радош по члану 29. и Пантелић Радиоја Миле по члану 30/6.

● Ф. К. „БУДУЊНОСТ“ (КОНАРЕВО): Кундовић Миленка по члану 29.

● Ф. К. „БУДУЊНОСТ“ (САМАИЛА): Јоксиминовић Добрице Драган, Благојевић Рада Миљојко, Видосављевић Миломира Миленко, Новаковић Добривоја Петар, Станимировић Славише Јован, Митровић Миломира Душан, Коловић Боровира Ранко, сви по члану 29. и Стефановић Милоша Ратомир, по члану 30/6.

САЗНАЈЕМО...

● УПРАВА Слоге споразумно је раскинула уговор са својим фудбалером Марковићем. Одлука је до ната изненадно и без обрачунске. Једино је познато да ће будући клуб који буде ангажовао Марковића морати да плати Слоги 2 милиона старих динара.

● ОДВОЈКАШИ Партизана из Вранеша путовали су у Зајечар на одигравање првенствене утакмице у оквиру Лиге уже Србије и тек тамо су сазнали да је утакмица одложена због великих богиња. Тако су се туђом кривицом изложени непотребним трошковима.

● ФУДБАЛСКИ клуб Партизан из Врбе одиграо је неколико пријатељских утакмица у оквиру припрема за пролећни део првенства. Врбљани су победили Омладинца из Новог Села са 2:1, изгубили су од полета из Ратине са 5:1 и од Трговачког у Краљевицу са 5:2.

● ЗБОГ вакцинације против великих богиња фудбалери краљевачког Металаца нису тренирали читавих седам дана.

● БИВШИ фудбалер Слоге и сада стандардни халф чачанског Борца, Гане Тимотијевић добио је ових дана два примамљива позива да се прихвати тренерске дужности фудбалског клуба у Ђивовцу и Грачацу. Тимотијевић који има положени стручни испит за тренера, клуб из Ђивовца понудио је ос новну плату од 2.000 нових динара.

● ПОСЛЕ пријатељске утакмице са Трговачким у Краљевицу који су добили са 4:0, четворица фудбалера Радника са Ушћа добило је озбиљније повреде због којих нису тренирали пуних десет дана.

● ДОПИСНИК „Спорта“ Љ. Крстовић из Краљевице, који је службеник „Моравског турса“ из Чачка постављен је за в. д. директора ове радне организације тако да свакодневно мора да путује из Краљевице у Чачак.

● ЗА време забрањених скупова и приредби Слога није играла пријатељске утакмице, али су зато фудбалери играли на два гола међу собом. Старији против оних млађих из подмлатка који носе дрес првотимаца. У оба сусрета победили су старији фудбалери и то са 5:0 и 2:0.

● ПОСТОЈЕ велики изгледи да ће халф Слоге, Марковић, приступити Борцу из Чачка.

● ОДВОЈКАШКИ терен у селу Вранешима биће ових дана асфалтиран. Акцију око уређења игралишта покренуо је месни активиста Савеза омладине.

● ДАНАС почињу спортска такмичења у краљевачким средњим школама која организује Завичајни клуб студената из Краљевице поводом прославе 25. маја — Дана младости.

Одбојка

У недељу у Краљевицу

ОДЛУЧУЈУЋИ ДЕРБИ

РИБНИЦА — ЗЕФИР

Краљево — Дерби пролећног дела првенства Јединствене лиге Србије игра се у недељу пре подне на кошаркашком стадиону у Краљевицу. Састају се две водеће екипе са врха табеле, Зефир из Сомбора јесењи првак и другопласирани Рибница. Овај дерби може да одлучи коначног првака и зато се сусрет Рибница — Зефир очекује са великим интересовањем. Сусрет почиње у 10 часова пре подне.

Екипа Партизана из Врбе у недељу гостује у Ве-

Сторије

Разговор са тренером „Слоге“ Зораном Милошевићем

„Слога“ ће бити тим Краљевчана!

Неочекивана пауза у овогодишњем фудбалском првенству коју су донеле велике богиње, одвојила је фудбалере и поклонице нашег националног спорта број један од фудбалских борилишта, али не и од размишљања о фудбалу. Од несрећних квалификација за улазак у Прву лигу па на овамо, симпатизери „Слоге“ свакако

на, Сора, Митића, Тимотијевића, Илића... свакако су најбоље које су ови фудбалери одиграли у тиму Слоге. За само једну полусезону у наредном првенству овај тим је престао да постоји.

Када сам преузео тим Слоге у јануару прошле године у њему више није било: Кајганића, Сора, Лазаревића, Милетића и Фиуљанина, ко

Са недавне утакмице Слога — Слобода. Водећи гол за Слогу

су имали доста разлога да размишљају о игри својих љубимаца. Имали су прилике да се радују али и тугују, за добрим прошлим временима. Овог пута за наше читаоце, одговор на нека актуелна питања „белог“ тима, затражили смо од тренера Зорана Милошевића.

— У овом тренутку немогуће је упоређивати тим „Слога“ из квалификација са овим садашњим. До квалификација је стигао један искусан тим, у најбољим играчким годинама, и са неколико изузетно квалитетних фудбалера (Кајганић, Лазаревић, Милојевић). И игре оних из тога тима Попови-

ји нису били у клубу и Митића (повреда менискуса) а од шестог кола и Тимотијевића. У таквој ситуацији био сам приморан да поред неколико старијих фудбалера у први тим укључим играче подмлатка Ђосића, Златановића, Коковића, Вукићевића и Јаковљевића. Такав фонд играча требало је да обезбеди бољи пласман и поврати реноме „Слоге“, а он то објективно није могао.

— Како оцењујете пласман Слоге у овом првенству?

— Схватам реаговање спортисте јавности Краљевице на тренутни пласман „Слоге“. Старт је био успешан и то је подгрејало апетите да се

Слога поново нађе на првом месту. Такво расположење се пренело и на играче, па су у игре улазили као фаворити, па су и порази од Бора и Приштине оставили теже последице. Доласком Станића очекивали смо доста, али нас је његова неефикасност свакако стајала неколико бодова. Две утакмице смо у Краљевицу играли са десет играча и изборили три бода. У тиму се све чешће појављују млађи играчи, а то је процес који такође мора да се одрази на пласман.

— Како оцењујете садашњу вредност тима Слоге?

— У садашњем тиму искуснији играчи: Лазич, Чичић, Митић, Ђурић, Поповић, Фиуљанин, коректно извршавају своје обавезе према клубу, а приметно се осећа њихов удео у игри. Млађи који долазе: Ђосић, Крунић, Вукшић, Трифуновић, Коковић, Јаковљевић, Вукићевић и други до јуче играчи подмлатка, наговештавају реалну краљевачку фудбалску формулу. Време формирања тима биће свакако краће уколико се и у старије и у млађе играче гледа са више поверења јер свака смена генерација мора да остави траг на пласман клуба. Као тренер свестан сам тога и трудим се да на најбољи начин укључим младост и искуство. Зато је у овом тренутку најважније схватити да од Слоге има бољих тимова, али да смо и ми на најбољем путу да postanемо бољи од многих који су сада испред нас на табели.

— Шта недостаје данашњем тиму и какав пласман очекујете на крају овог првенства?

— Нефикасност је Слогина највећа мана. Место центарфора је моја највећа преокупација. Милетић је долазак у армију требало да реши тај проблем, али је дуго одсуствовање са терена, оставило трага у његовој игри. У овом тренутку он је и даље први кандидат за место центарфора, мада од његовог односа према игри највише зависи да ли ће поново да поврати поверење које му се указује. Поред овога мислим да се и на средњим терена до сада није најбоље играло, и да ће Ђурић на полутци и Ступљанин на халфу допринети бољој организацији игре, како у нападу тако и у одбрани. Слога у задњих седам утакмица овог првенства није изгубила ни једну утакмицу. До краја првенства надам се да ћемо задржати садашњу позицију на табели.

— На крају реците, како се осећате као тренер у клубу где сте завршили фудбалску каријеру?

— У Краљевицу сам дошао пре осам година. Своје прво запослење ван фудбала добио сам у овом граду, а овде сам засновао и породицу. Као фудбалер у Слоги поштено сам одиграо задње утакмице у својој фудбалској каријери. Волим фудбал и мислим да се Краљевицу и Слоги поштено одужујем. Дечади који су самном из подмлатка прешли у први тим наговештавају да ће Слога ускоро бити тим Краљевчана. Трудим се да сви постану добри фудбалери, свестан да ће они неупоредиво дужи да играју у Слоги него што ћу ја бити њен тренер. Због свега тога се и осећам обавезаним у свом раду, мада сам добро осетио шта то значи када је неко тренер у свом граду.

М. Глишковић

У АЕРО КЛУБУ „МИХАЈЛО ПЕТРОВИЋ“

УРУЧЕНА ЗВАЊА И ПРИЗНАЊА

Прошле недеље на аеродрому Аеро клуба „Михајло Петровић“, одржана је пригодна свечаност. Том приликом додељене су дипломе спортиста и професионалним пилотима, а сребрно „Ц“, дипломе и значке — пилотима једриличарима. Дипломе професионалних пилота стекли су: Предраг Миленковић, пуковник авијације ЈНА, Милован Пољумирац, Слободан Милошевић, Иван Еделински и Расим Скареп.

На овој свечаности дипломе спортиста добили су ученици пилоти: Божидар Кравић, Радван Костовић, Милун Глишковић и Јован Гојковић.

Сви моторни пилоти добили су дипломе, значке

и звања професионалних и спортиста пилота.

Сребрно „Ц“, значке и дипломе пилота једриличара, уручене су Слободану Милосављевићу, и Миодрагу Дукању, после испуњених услова: трајање лета од пет часова прелета од 50 км и постигнуте висине од преко хиљаду метара изнад тачке одвајања од авиона.

Ово је уствари још један велики успех овог краљевачког Аеро клуба, који је у протеклом периоду обучио велики број моторних спортиста пилота, једриличара, падобранаца...

Треба рећи да Аеро клуб „Михајло Петровић“ са селитима броји преко 400 чланова.

М. Глишковић

СПОРТСКИ МОЗАИК

Пауза од две недеље наметнула је и нов распоред одигравања заосталих утакмица. Тако ће клубови за 14 дана одиграти 4 утакмице: Слога би у недељу играла у Чачку, затим јој следи утакмица у Бору наредне среде, затим сусрет 16. априла са Приштином, такође у Краљевицу.

Напор ће бити свакако велики и само клубови који располажу добрим фондом резервних играча моћи ће да истрају у борби за бодове.

Сви спортисти на подручју Краљевице успешно су вакцинирани, док само мали број мора још једном да прими вакцину. Због тога протекле недеље многи клубови нису тренирали, и ако су вежбали то су биле лаке припреме. Од понедељка сви су кренули пуном паром: појачао се интензитет тренинга како би се наредне недеље дочекала спремна.

Тренер Слоге, Милошевић, иако је имао двонедељну паузу, није остао без проблема: Недовић и Милетић још увек су у гипсу, док је десно крило Коковић почео са лакшим тренинзима.

Од фудбалских такмичења у недељу треба да се настави првенство у свим лигама, с тим што се очекује и старт пролећног дела првенства у оба разреда Фудбалског савеза подручја Краљевице.

X X X

У Првом разреду јесењи првак је Радник са Ушћа који има највише изгледа да се ту задржи до краја првенства. То за ушћанске фудбалере неће бити лак задатак поготову што ни њихови конкуренти Морава из Мрсаћа и Ибар из Рибнице нису одустали од титуле првака која обезбеђује прелазак у виши ранг такмичења Западно - моравску лигу. Према распореду у недељном колу треба да се састану: у Мрсаћу: Морава — Трговачки, у Печеногама: Пролетер — Ибар, у Копању: Будућност — Полет, на Ушћу: Радник — Реал, у Жичи: Жича — Омладинца, у Чибуквицу: Чибуквица — Морава (Сирча) и у Шумарицама: Шумадија — Младост (Опланићи).

X X X

У Другом разреду још није коначно завршен ни јесењи део првенства, а пролећни део треба да се настави у недељу. Морава из Врњачке Вање, која је накнадно укључена у такмичење, ни-

је успела током јесења да одигра заостале утакмице па је било планирано да се оба ви пре пролећног старта. Ово такмичарској комисији неће створити главобољу пошто ће врњачки фудбалери бити принуђени да и даље играју две утакмице недељно: средом и недељом. Заостале утакмице неће утицати на пласман у врху табеле где је познат јесењи првак Рас из Новог Пазара, док је друго место припадо твр Рашки, такође, из овог града.

Недељни распоред у Другом разреду је следећи: Партизан (Врба) — Рас, Боготвачка Вања — Метал (Чибуквица), Морава (Врњачка Вања) — Млади радник, Млада крила (Метикоши) — Будућност (Самаица), Јаства (Витковац) — Јово Курсула (Цветке), Јединство (Годачица) — Слога (Обрва) и твр Рашка (Нови Пазар) — Гружа (Витановац).

Од осталих фудбалских клубова Магнохром у недељу треба да игра против Борца у Параћину, док Нови Пазар дочекује на свом терену Металац из Горњег Милаца. Ово је распоред у оквиру такмичења Моравско - Шумадијске зоне.

X X X

У Западноморавској лиги у Краљевицу треба да се састану Металац и Ремонт из Чачка, Каблар одлази у госте ужином Јединству, Рудар путује у Бајину Башту, Напредак из Грачаца у Коњевиће, док се у Рашки састају Бана и Слога из Сјенице.

X X X

Како нас је обавестио Десимир Милић, председник Фудбалског савеза подручја Краљево, сви фудбалери су обавезни да са собом понесу потврду да им је вакцина успешно примљена јер без ње неће моћи да наступе на првенственим утакмицама.

X X X

Кошаркаши Слоге у недељу би требало у Чачку да се састану са екипом Младости из Смедеревске Паланке. То је утакмица последњег кола, док ће се две заостале утакмице одиграти касније. Ова утакмица ће се одиграти уколико се у Чачку одобрено одржавање јавних скупова и спортиста приредби.

БРАТ ПРЕДАЈЕ СЕСТРУ ДЕВЕРУ

Приликом одласка за девојку, сватови се окушају у младожењиној кући и како који стигне испали један метак из ватреног оружја, ако га има, а стари сват, који мора први доћи, обавезно барјактар заода барјак у стреху код улазних врата. Сваки титуларни сват доводи свога момака, а по неки и по два. За трпезу, до титуларних сватова, поседују и њихови момци. Младожења са својим момком седе у чело трпезе, између старог свата и домаћина свадбе.

Сватови прво испију по две обичне чашице ракије. Затим домаћин куће узима велику чашу, која се назива „трећа већа“, испија је и на здравља, прво, старом свату, а затим свима осталима редом. Сватовски момци устају и певају: „Кућни домаћин бога моли, амин, амин! Стари сват бога моли, амин, амин! И тако редом док сви не испију.

Када ову чашу испију сви који седе за трпезом, устаје младожења са својим момком и обојица љубе руке сватовима и домаћину куће, а они њему честитају женидбу и пожеле сретан пут. Затим се приступа обеду. Домаћин куће тада узима још већу чашу ракије, звану „до бродошлица“, испија је, а затим опет на здравља старом свату, па осталима редом. Пошто ту чашу сви испију, први устаје барјактар и излази пред кућу, а његова ћерка или помлађа снаха узима барјак и води коло. Они у колу тада певају:

„Устај куме, устај стари свате,

Моли ти се младожења.“

Затим барјактар узима барјак од коловође, а коловођу дарива новчано, што чине и остали сватови. Тај новац после деле сви који су играли у колу. После тога сватови узјашу на коње и иду по девојку. На челу сватова иде барјактар.

Када сватови стигну на 50 м испред девојачке куће, издвајају се момци старог свата, девера и војводе и са флашом ракије одлазе кући пријатељу на муштулук и називају му: „добро јутро“, или, „добар дан!“ Пријатељ их срега, прима флашу ракије и наздравља им својом флашом. Док пију ракију из размењених флаша момци пријатељу трипута опевају: „Пријатељ бога моли, амин, амин!“

После размене здравица, момци се враћају сватовима и предају пријатељску здравицу старом свату. Стари сват пита момке, како су пријатељи и како су их дочекали? Затим сватовима честита весеље и наздравља им пријатељском здравицом. Момци му аминuju, као још и домаћину сватова и деверу. Онда сватови прилазе кући пријатеља и љубе се с пријатељима. Пријатељи прихватају сватове за трпезу, по рангу, као што је то било у младожењиној кући. Међу сватове седе 2-3 од пријатеља, а остали дворе и послужују.

Прво се попије кафа, затим по две обичне чашице ракије и онда домаћин нуди „трећу већу“, по рангу. Момци свих сватова устају и дворе. Када прође „трећа већа“, стари сват наређује момцима да поседују за трпезу. Затим младожења љуби руку старом свату, као и осталим старијим сватовима и неким од пријатеља.

После „треће веће“, момци и пријатељи домаћина предају на сто своје прилоге за свадбу. Младожењин отац износи на трпезу (на погачи) печеног брава, балон ракије који садржи толико литара колико има сватова, одећу коју ће невеста обући, неке дарове за укућане, а младожења посебно дарива тапту. Младожењин отац, по ред тога, ставља на погачу извесну суму новца. Домаћин узима тај новац и пола враћа пријатељу ради напретка у његовој кући. Затим сватовски момци устају, исеку печеног брава и распоред по трпези. Затим се подеде у 2-3 групе, један узме флашу са ракијом и велику чашу, а други мезе на тањир и онда почев од старог свата, служе по собама све присутне редом и свакоме по себно аминuju. Пошто се том ракијом сви изређају стари сват наређује да момци поседују за трпезу. Када се припесе ручак, домаћин узима још већу чашу ракије, „добродошлицу“, испија је, а затим наздравља свима редом почев од старог свата. Пошто се сви обреде сватови ручају.

ДЕВОЈКА ЗА ТРПЕЗУ

Пошто сватови ручају, стари сват захтева од домаћина да доведе девојку за трпезу. Девојку изводи за руку, из

посебне зграде, њен брат. Тада неко од рода и неко од сватова опали из пушке. Уводећи невесту код сватова њен брат назива божју помоћ. Он са девојком љуби у руку, прво оца, затим старог свата, па онда редом све сватове. Затим брат предаје сестру деверу с речима: „Предајем ти своју милу сестру за твоју милу снаху.“ Ово понавља трипута. Девер му одговара, опет, трипута: „Примам твоју милу сестру за моју милу снаху.“

Пошто прими снаху, девер с њом заједно љуби у руку све који су за трпезом, почев од старог свата. После тога девер с невестом одлази у њену зграду, даје јој ципеле које јој је донео и у десну ципелу ставља један златни или сребрни новчић. Затим обоје попију заслаћену ракију и ручају попаре.

После ручка сватови излазе у дворичке, девер изводи снаху и пење је на коња. Невестин стац позива њену мајку коју сватови даривају новчано према броју тепсија или погача које су биле на трпези. Младожења и његов момак прилазе на коња ма пред кућу и ташта баца на зета дар, кошуљу. То чине и остала својта девојке. Момак младожењин узима те дарове, мене их себи на леђа и коњу око врата. Домаћин узима велику чашу ракије и даје је младожењи. Он мало попије, а остало распе коњу по гриви, а чашу спреми у свој џеп. За тим сватови полазе.

Војвода прати невесту до прве воде где је напоји водом. На растанку је зовну трипута по имену и она окрене поглед на десно. Позади њих иде младожења. Када се они окрену назад ухватите му коња за дизгине и не пуштају га све дотле док их он не дарује новчано.

Када сватови стигну на 50 м испред младожењине куће издвајају муштулукције: младожења са својим момком и момци барјактара и домаћина свадбе. Они прилазе кући и предају здравицу заменику домаћина куће. Док он пије здравицу они му аминuju. Затим заменик домаћина предаје њима своју здравицу с којом се они враћају сватовима и предају здравицу старом свату, затим куму и деверу и свима тројици аминuju.

ПОГАЧА

Затим сватови прилазе кући. Пред кућом игра коло у које се ухвате сви свадбари. Невеста прилази колу, узима јабуку у коју је забоден сребрни новчић, трипута замахује и трећи пут баца јабуку у коло. Коло се раскида и хвата се јабука. После тога невесту приводе пред кућна врата, дају јој суд са житом, које она баца на кров куће, а затим преко себе на свадбаре. Онда јој приносе погачу од које она утри зне један залагај и ставља га себи за појас. Ову погачу меси и пече једна од девојака док се сватови налазе на путу и не горори ни ским ни речи док се погача не испече, те док је не извади из огња и очисти. Онда тек проговори. Ово се чини због тога да невеста не би много показивала свој језик (говор) у кући.

После овога невести приносе једно дете наконче. Она га узима и трипута окреће на десно и три пута љуби у десни образ, подигне у вис, дарује и предаје мајци. Затим невесту скида девер с коња, уводи у кућу и трипута окреће около отвореног огњишта којом приликом о-

на, сва три пута, метне помало соли у лонце који се налазе на огњишту.

После ових првих церемонија девер уводи снаху у њој намењену зграду да се одмори, попије кафу и заслаћену ракију.

Пошто сватови поседују за трпезу, на захтев старог свата, девер доводи снаху и обојица љубе у руку старог свата, а затим све оне који седе за трпезом. После тога стају позади старог свата и дворе.

Затим стари сват наређује умивање. Девер и снаха доносе лавор, пешкир и земљани крчаг пун воде и приносе старом свату. Невеста љуби старог свата у руку и посила му да се умије, а затим свима осталима редом. Исто време момци, за њима, служе старог свата ракијом и мезетом, а затим и све остале редом и за све време аминuju. За свима један момак носи тацну са јабуком. Онај који прима чашу честита весеље и на тацну са јабуком ставља дар у новцу. Момци, приликом аминовања, сваком уз име додају атрибут према годинама старости и полу, као: бабо, тата, мајка, девер, снаха, је трва (бабо Марко, тата Рајко итд.).

Пошто се умију сви сватови и свадбари, на умивање прилази младожења са својим момком. Прво се умије момак, затим попије ракију и даје дар на тацну. Затим прилази младожења. Невеста, после дехкања, љуби младожењу у руку, посила му да се умије и додаје му посебан пешкир. Момци му аминuju. Младожењин момак узима прибор за умивање, баца земљани крчаг на под, и он се ломи, а невеста се повлачи у своју зграду на одмарање.

Стари сват пушта на тацну

Свадбари на коњима

своју јабуку, стављајући истовремено и дар у новцу. Његови момци му пружају флашу заслаћене ракије и певају стихове:

„Почели смо град

градити,

Подарите граде наше

Да би града саградиле.“

Јабука на тацни, флаша са заслаћеном ракијом, уз означену песму, иде свакој особи на свадби и свако прилаже дар у новцу. На крају момци враћају пред старим сватом јабуку с тањиром и новцем. Стари сват прима тањир, броји новац и захваљује присутнима на даривању за изградњу града. Затим по истом поступку пуштају своје јабуке низ трпезу домаћин свадбе, девер, кум и војвода.

износи свој дар и бардак са заслаћеном ракијом и ставља на сто. То чине и сви остали редом уз стално аминовање сватовских момака. После тога домаћин куће узима бардак с ракијом испред старог свата, захваљује старом свату и свима присутнима, пије, а затим наздравља бардаком, почев од старог свата, свима редом. За то време сватовски момци сваком појединачно певају:

„Иде редом редица
Дође (име наредног)
здравица

Попиј НН
Попиј бато
Теби је дато
На дну је злато
Злато сребрно
Ој ти, НН, мудра главо
Те много ли знаш
Бардак кружи од руке до
руке, а момци непрекидно пе

И у забаченим селима новопазарског краја бучно се прославља свадба

НЕВЕСТА ДВОРИ

После ових 5 јабука стари сват захтева од девера да невеста дође и да двори. Невеста долази и пошто пољуби у руку све присутне редом, стаје иза старог свата и двори, наравно са девером под руку. Домаћин куће узима „трећу већу“ чашу, испија је, а затим истом наздравља старом свату и свима осталима редом. Сви је редом испијају и честитају му весеље.

Затим стари сват захтева да сви присутни изнесу дарове у природи на трпезу, да младожења са својим момком седне за трпезу и да невеста и даље двори иза његових леђа. Стари сват први

вају горње стихове. После тога настаје песма и весеље. Домаћин узима велику чашу ракије, „добродошлицу“, испија је, а затим даје старом свату, па онда свима редом. После домаћина то чине младожења, па онда невеста. Иначе, и поред „трећих већих“ и „добродошлица“ испред свих стоје чашице и флаша с ракијом и не прекидно се пије.

После добродошлице невеста износи на трпезу дарове сватовима и члановима породице. Исто тако и свекрва дарива сватове и свадбаре. Затим стари сват позива невесту и предаје јој прикупљени новац од умивања и јабука. Невеста му љуби руку, узима новац и предаје га свекру или најстаријем у кући.

За време док траје весеље сватовски момци изводе хаџилук. Дотерају нека кола на којима се налази фуруна са потпаљеном сламом да би се дочарала локомотива и железница. У кола убацују свекра, свекрву, старог свата са женом и још по неког, вуку их у колима накрећући иста у страну да би тобоже испали, дају им ракије да пију, пред колима носе барјак, певају неке песме и траже откуп. Свекрва се откупљује шећером, а остали новцем. Прикупљени новац, на хаџилуку, деле сватовски момци између себе.

И тако се ове церемоније завршавају.

Вукман Ђулафић

Занимљивости

АПАРАТ ЗА ПОМОЋ СРЧАНИМ БОЛЕСНИЦИМА И НА РАСТОЈАЊУ ОД ХИЉАДУ КИЛОМЕТАРА

Лекари медицинског центра Станфорд универзитета у Калифорнији демонстрирали су мали електронски инструмент, за који верују да ће моћи да спасе животе 200.000 срчаних болесника годишње, који би иначе подгледили изненадним срчаним нападима.

Реч је о инструментима величине малог транзисторског радија, који пацијенту даје сигнал зујања кад његово срце не ради нормално. Пацијент тада може телефоном да позове свог лекара, да му пренесе магнетни снимак електрокардиограма и да прими инструкције за своје лечење.

aero
aero
aero
aero
aero
aero
aero
aero